

9. SINIF

YENİ MÜFREDATA UYGUN

COĞRAFYA

ETKİNLİKLİ SORU BANKASI

MUHARREM YİĞİT

GÜNLÜK YAŞAMLA
KÖPRÜ KURMA

HÜCRELENDİRİLMİŞ
KAVRAMA TESTLERİ

NOKTA ATIŞI BİLGİLERLE
ÖN HAZIRLIK

BAĞLAM TEMELLİ
ÇIKARIM TESTLERİ

AKTİF ÖĞRENME
ETKİNLİKLERİ

YAZILI SINAV
SENARYOLARI

COĞRAFYA PORTALI'NDAN

4K
MOBİL

DETAYLI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

4K
YAYINLARI

ÖN SÖZ

Değerli Öğrencimiz,

Dört yıl sürecek olan lise serüvenine hoş geldiniz. Ortaokulda Sosyal Bilgiler dersi kapsamında öğrendiğiniz coğrafya konularını lisede de çeşitli açılardan geliştirme ve derinleştirme fırsatı bulacaksınız. Bu süreçte, 4K Yayınları olarak konuları tam anlamıyla kavramanıza ve derslerdeki başarınızı artırmanıza destek olmak amacıyla **Etkinlikli Coğrafya Soru Bankası'nı** hazırladık.

4K Yayınları olarak öncelikli hedefimiz, yeni öğretim programına uyumlu ve öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap veren kaynaklar sunmaktır. Bu doğrultuda kitabımızı; sade, anlaşılır ve öğrenmeyi destekleyen bir yapıda hazırladık. Konular, MEB öğretim programındaki kazanımlar dikkate alınarak sınıflandırılmış; her konuya ilişkin etkinlikler ve uygulamalarla öğrenme süreci desteklenmiştir.

Kitabımızdaki sorular, yalnızca bilgi düzeyini ölçmek için değil; analiz, yorumlama, çıkarım yapma ve problem çözme becerilerini geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Yeni müfredatın öngördüğü **bağlam temelli yaklaşım** doğrultusunda öğrencilerin coğrafi bilgileri günlük yaşamla ilişkilendirmeleri hedeflenmiştir. Sorular hazırlanırken güncel olaylar, TÜİK verileri, haritalar, grafikler, tablolar ve çeşitli görsel materyallerden yararlanılmıştır.

4K 9. Sınıf Etkinlikli Coğrafya Soru Bankası'nı; coğrafya bilgisini geliştiren, çevresini ve dünyayı daha bilinçli yorumlayabilen bireyler yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla hazırladık. Kitabımızın hazırlanmasında her türlü yardımı esirgemeyen, sabırla çalışmalarımıza destek olan eşim **Sibel YİĞİT'e**, birbirinden kıymetli çalışma arkadaşlarım Yayın Müdürümüz **İpek Büşra KOCA'ya**, Süreç Yönetmenlerimiz **Büşra KURT** ve **Selin DOĞAN'a** ve kaliteli dizgi ve tasarımları ile kitabımıza can veren **Rüveyda NAİR**, **Semra ARKAÇ**, **Sümeyra Hanne KÖDÖR** ve **Ayşe ÖZTÜRK'e** çok teşekkür ederim.

Muharrem Yiğit

4K ETKİNLİKLİ SORU BANKASI

Bu kitapta senin için **neler var?**

Köprü Kurma

Günlük hayattan örneklerin bulunduğu ve geçmiş bilgilerin hatırlatıldığı bu kısımda konuyla ilişkilendirilebilecek durumlara yer verilmiştir.

Bu ünite neler öğreneceğiz?

Her ünitenin başında yer alan bu kısımda, öğrenilecek **konunun içeriği** hakkında bilgiler verilmiştir. Bu ünitenin sonunda hangi konular hakkında bilgi sahibi olunacağı özetlenmiştir.

Ünite Konu Başlıkları

Ünite içeriğindeki **konulara ait başlıkların** takibini sağlayan kısımdır. Konular burada liste halinde verilmiştir.

COĞRAFYANIN DOĞAŞI

Bu ünite neler öğreneceğiz?

- Doğal ve beşeri ortamlar ile bu ortamlarda bulunan unsurlar
- İnsan ve doğa arasındaki ilişki
- Coğrafyanın konusu, alt dalları ve yararlandığı bilim dalları
- Coğrafyanın tarihsel gelişimi ve önemi

Ünite Konu Başlıkları

- Coğrafyanın konuları ve bileşenleri
- Coğrafyanın alt dalları
- Coğrafyanın tarihi gelişimi ve coğrafya öğrenmenin önemi

Köprü Kurma

- Coğrafya ile doğanın kaynaklarının sınırsız olmadığı ve bu kaynakların doğru kullanılması gerektiği anlaşılır.
- Coğrafya, insanın çevresinden başlayarak yaşadığı ülkeyi ve bölgeyi iyi tanımamızı sağlar.
- Çevre sorunlarının nedenleri öğrenilir ve bunlara çözümler üretilir.

Hücrelendirilmiş Kavrama Testleri

Her alt konu için özenle planlanan testler, çeşitli soru kalıplarıyla kolay ve orta seviyede hazırlanmıştır. Bilgi test edilirken **ÖSYM tarzına** hazırlık olması ve konuları tamamlayacak bir bakış açısıyla kazandırması hedeflenmiştir.

MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

Harita Bileşenleri - I

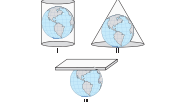
BAĞLAM TEMELLİ TEST

Nem ve Yağış

7. "Yerkürede, parçaları hem dairesi yarımküreler, diğer bir deyişle hem kuzey yarımküre ve güney yarımküreleri hangisi göstermektedir?"
- A) Dörtgen kareli parçalar göstermektedir.
B) Yarımküreler göstermektedir.
C) Daire ve yarım daireler göstermektedir.
D) Kuvvetli renklerle göstermektedir.
E) Haritalarda kullanılmaktadır.

8. Aşağıda verilen illerden hangisinin haritası aşağıdaki haritada gösterilmektedir?
- A) Adana
B) Trabzon
C) Erzurum
D) Ankara
E) Çanakkale

9. Aşağıda verilen harita konumları haritada gösterilmektedir.

10. Fizik ve sosyal haritaların tamamından faydalanarak;
- A) Coğrafya, fizik ve sosyal haritaların tamamından faydalanarak;
B) Coğrafya, fizik haritaların tamamından faydalanarak;
C) Coğrafya, sosyal haritaların tamamından faydalanarak;
D) Coğrafya, fizik haritaların tamamından faydalanarak;
E) Coğrafya, sosyal haritaların tamamından faydalanarak;

11. Coğrafya öğrenirken Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;
- A) Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;
B) Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;
C) Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;
D) Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;
E) Çizim, Boyutlandırma ve Görselleştirme yöntemleri kullanılarak;

Bağlama Hazırlık

Testlerde yer alan bu ikon, öğrenciyi bağlam temelli sorulara hazırlayan **öncü soruları** göstermektedir.

Bağlam Temelli Çıkarım Testleri

Gerçek yaşam durumları ve farklı veri türleriyle hazırlanan bu testlerde, öğrencinin **bilgiyi yorumlama ve çıkarım yapma becerisini** geliştirmesi amaçlanmıştır.

Ön Hazırlık

Önceki senelerde öğrenilen konulara yenilerinin ekleneceği bu kısımda bilgilerin tazelenmesi amaçlanmıştır. Geçmiş konuların hatırlatılması ve eksiklerin tamamlanması için özetlenmiş bilgilere yer verilmiştir.

Etkinlik Tipleri

- Kavram eşleştirme
- Harita yorumlama
- Bulmaca
- Grafik ve tablo
- Balık kılıcı
- Kavram haritası
- Boşluk doldurma
- Doğru - Yanlış
- Tanılayıcı dallanmış ağaç tarzında etkinlikler bulunmaktadır.

Etkinlik

Yeni müfredatın öğrenciden beklediği **beceri temelleri** bu kısımda yer alan etkinliklerle geliştirilecektir. Konuya ait detayların etkinlikler üzerinden pekişeceği kısımdır.

Karekod

Etkinlik ve yazılıya hazırlık sayfalarının üstünde yer alan **KAREKOD** okutularak cevap anahtarlarına ve video çözümlerine ulaşılabilir.

Yazılı Sınav Senaryoları

Okuldaki sınav tarzına uyumlu hazırlanan yazılı sınav soruları, **MEB'in yayınladığı senaryolarla** örtüşmektedir. Konuyu tamamiyle öğrenmenin son halkasını oluşturan bu bölüm, okuldaki başarının geliştirilmesini hedeflemiştir.

ETKİNLİK

Etkinlik-1

Aşağıdaki parantezler aşağıdaki verilen haritada gösterilen numaralı bölgeleri adlandırmaya yarayan boşlukları doldurunuz.

Etkinlik-2

Aşağıdaki parantezler aşağıdaki verilen haritada gösterilen numaralı bölgeleri adlandırmaya yarayan boşlukları doldurunuz.

Etkinlik-3

Aşağıdaki parantezler aşağıdaki haritada numaralandırılan illeri adlandırmaya yarayan boşlukları doldurunuz.

1	6
2	7
3	8
4	9
5	10
11	16
12	17
13	18
14	19
15	20

YAZILIYA HAZIRLIK

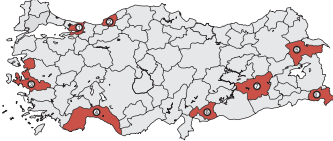

9.SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 1

Adı Soyadı: _____ Sınıfı: _____ Numarası: _____ Puan: _____

1. Doğal ve beşerî şekillenmiş bölgeleri yazınız.

2. Aşağıdaki haritada numaralandırılan illerin içinde bulunduğu bölgeye göre eşleştiriniz.

Akdeniz iklim bölgesinde yer alır.

Güneydoğu Anadolu projesi bölgesinde yer alır.

Çığ bölgesinde yer alır.

İÇİNDEKİLER

01 COĞRAFYANIN DOĞASI

» Üniteye Giriş - Coğrafya'nın Doğası	07
» Coğrafyanın Konuları ve Bileşenleri	08
» Coğrafyanın Alt Dalları	12
» Coğrafyanın Tarihî Gelişimi ve Coğrafya Öğrenmenin Önemi	16
» Bağlam Temelli Test	18
» Yazılıya Hazırlık-1	20

02 MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

» Üniteye Giriş - Mekânsal Bilgi Teknolojileri	21
» Harita Bileşenleri	22
» Haritalardan Yararlanma - Harita Hesaplamaları	26
» Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterilme Yöntemleri	30
» Bağlam Temelli Test	36
» Yazılıya Hazırlık-2	38
» Ön Hazırlık	40
» Paralel, Meridyen, Enlem ve Boylam	42
» Yerel Saat, Ulusal Saat, Uluslararası Saat Dilimleri	46
» Mutlak Konum - Türkiye'nin Mutlak Konumu	50
» Göreceli Konum - Türkiye'nin Göreceli Konumu	54
» Mekânsal Bilgi Teknolojileri	58
» Yazılıya Hazırlık-3	60
» Etkinlik	61
» Dünya Haritası Çalışmaları	65
» Türkiye Haritası Çalışmaları	71

03 DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

» Üniteye Giriş - Doğal Sistemler ve Süreçler	77
» İklim Sistemlerinin Bileşenleri ve Atmosfer	78
» Hava Durumu ve İklim	82
» Sıcaklık	84
» Türkiye'de Sıcaklık	90
» Bağlam Temelli Test	92
» Yazılıya Hazırlık-4	94
» Basınç	95
» Rüzgârlar	99
» Türkiye'yi Etkileyen Basınç ve Rüzgârlar	105
» Bağlam Temelli Test	107
» Nem ve Yağış	109
» Türkiye'de Nem ve Yağış	113
» Bağlam Temelli Test	115
» Yazılıya Hazırlık-5	117
» Büyük İklim Tipleri	118
» Türkiye'de Görülen İklimler	124
» Bağlam Temelli Test	128
» İklim Sistemleri ve Süreçlerinde Meydana Gelen Değişimler	130
» Yazılıya Hazırlık-5	134

04 BEŞERÎ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

» Üniteye Giriş - Beşerî Sistemler ve Süreçler	135
» Nüfus Sayımları ve Nüfusun Özellikleri	136
» Nüfusun Yapısal Özellikleri	138
» Türkiye'de Nüfusun Yapısal Özellikleri	142
» Dünya'da Nüfusun Dağılışı	146
» Türkiye'de Nüfusun Dağılışı	148
» Dünya'da ve Türkiye'de Nüfus Özellikleri	150
» Yazılıya Hazırlık-7	152
» Göçler	153
» Türkiye'de Yaşanan Göçler	157
» Nüfus Piramitleri ve Türkiye'nin Nüfus Piramitleri	161
» Nüfus Politikaları - Nüfusun Ortaya Çıkardığı Fırsatlar ve Sorunlar	165
» Bağlam Temelli Test	167
» Yazılıya Hazırlık-8	169

05 EKONOMİK FAALİYETLERİ ETKİLEYEN COĞRAFİ FAKTÖRLER

» Üniteye Giriş - Ekonomik Faaliyetleri Etkileyen Coğrafi Faktörler	171
» Ekonomik Faaliyetler ve Etkileri	172
» Ekonomik Faaliyetleri Etkileyen Coğrafi Faktörler	180
» Yazılıya Hazırlık-9	182

06 AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

» Üniteye Giriş - Afetler ve Sürdürülebilir Çevre	183
» Afetlerin Oluşumu ve Sınıflandırılması	184
» Türkiye'de Afetler	188
» Afet Yönetimi ve Afetlerden Korunma	192
» Bağlam Temelli Test	196
» Yazılıya Hazırlık-10	198

07 BÖLGELER, ÜLKELER VE KÜRESEL BAĞLANTILAR

» Üniteye Giriş - Bölgeler, Ülkeler ve Küresel Bağlantılar	199
» Bölge Kavramı ve Çeşitleri	200
» Bölge Sınırları	204
» Bağlam Temelli Test	206
» Yazılıya Hazırlık-11	208

 Bu ünite neler öğreneceğiz?

Doğal ve beşeri ortamlar ile bu ortamlarda bulunan unsurlar

Coğrafyanın tarihsel gelişimi ve önemi

İnsan ve doğa arasındaki ilişki

Coğrafyanın konuları ve bileşenleri

Coğrafyanın konusu, alt dalları ve yararlandığı bilim dalları

Coğrafyanın tarihsel gelişimi ve coğrafya öğrenmenin önemi

 Ünite Konu Başlıkları

- Coğrafyanın konuları ve bileşenleri
- Coğrafyanın alt dalları
- Coğrafyanın tarihi gelişimi ve coğrafya öğrenmenin önemi

 Köprü Kurma

- Coğrafya ile doğanın kaynaklarının sınırsız olmadığı ve bu kaynakların doğru kullanılması gerektiği anlaşılır.
- Coğrafya, insanın çevresinden başlayarak yaşadığı ülkeyi ve bölgeyi iyi tanımasını sağlar.
- Çevre sorunlarının nedenleri öğrenilir ve bunlara çözümler üretilir.
- Tarihsel süreç içerisinde coğrafya biliminin gelişmesi anlaşılır ve gelecekte neler yapılabilir şeklinde yeni fikirler sunulur.

1. Coğrafya dersinden proje hazırlayan öğrenciler ve projeler konuları aşağıda verilmiştir.

- **Ayşe:** Türkiye'deki dağların, ovaların ve platoların oluşumuna göre sınıflandırılması
- **Sema:** Göllerin oluşum biçimleri ve Türkiye'deki göllerin oluşumuna göre sınıflandırılması
- **Sude:** Türkiye'deki endemik bitkiler ve bu bitkilerin dağılışı

Buna göre öğrencilerin hazırladığı ödevlerin ilgili olduğu coğrafyanın alt dalları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Ayşe	Sema	Sude
A)	Klimatoloji	Biyocoğrafya	Tarım coğrafyası
B)	Jeomorfoloji	Hidrografiya	Tarım coğrafyası
C)	Klimatoloji	Hidrografiya	Biyocoğrafya
D)	Biyocoğrafya	Klimatoloji	Hidrografiya
E)	Jeomorfoloji	Hidrografiya	Biyocoğrafya

2. Türkiye'deki depremler konusunda araştırma yapan bir bilim insanı aşağıda verilen bilimlerden hangisinden daha fazla yardım alır?

- A) Biyoloji B) Botanik C) Astronomi
D) Jeoloji E) Sosyoloji

3. Türkiye'nin nüfus özellikleri ile ilgili araştırma yapan bir kişi aşağıdaki bilimlerden hangisinden daha fazla yararlanır?

- A) Potamoloji - Oseonografiya
B) Zooloji - Botanik
C) Tarih - Sosyoloji
D) İstatistik - Demografi
E) Fizik - Tıp

4. Aşağıda coğrafya ile ilgili bazı sorular verilmiştir.

- Yaşadığınız bölgede hangi hayvancılık faaliyetleri yaygındır?
- Bulunduğunuz bölgedeki evlerde yapı malzemesi olarak ne kullanılır?
- Bulunduğunuz bölgede arazi yapısı düz mü, engebeli mi?
- Yaşadığınız şehirde yağışın mevsimlere göre dağılışı düzenli mi?

Buna göre coğrafyanın alt dallarından hangisine ait soru bulunmamaktadır?

- A) Klimatoloji B) Hidrografiya
C) Jeomorfoloji D) Yerleşme Coğrafyası
E) Tarım coğrafyası

5. Aşağıda doğal sistemler ve bunları inceleyen bilim dalları tablo halinde gösterilmiştir.

Doğal Sistemler	Bilim Dalı
Hava Küre	Jeomorfoloji
Taş Küre	Klimatoloji
Su Küre	Hidrografiya
Canlılar Küresi	Biyocoğrafya

Tablonun doğru olması için doğal sistemlerden hangilerinin yeri değiştirilmelidir?

- A) Hava Küre - Taş Küre
B) Hava Küre - Su Küre
C) Taş Küre - Su Küre
D) Taş Küre - Canlılar Küresi
E) Su Küre - Canlılar Küresi

6. Ahmet, coğrafya dersinde performans ödevi olarak Birleşmiş Milletler' in oluşum süreci ve üye ülkeler konusu ile ilgili araştırma yapmıştır.

Buna göre Ahmet'in araştırma konusu coğrafyanın alt dallarından hangisi ile ilgilidir?

- A) Nüfus coğrafyası
B) Enerji coğrafyası
C) Siyasi coğrafya
D) Ekonomik coğrafya
E) Sanayi coğrafyası

7. Aşağıda beşerî coğrafyanın ilgilendiği konulardan bazıları verilmiştir.
- Ankara çevresinde Friglerin büyük bir uygarlık kurması
 - Sanayinin geliştiği bölgelerin diğer bölgelerden göç alması
 - Türkiye'deki elektriğin yarıdan fazlasının fosil yakıtlar kullanılarak üretilmesi
 - Sivas'ta bulunan Balıklı Çermik adı verilen kaplıcanın bazı deri hastalıklarına iyi gelmesi

Buna göre coğrafyanın alt dallarından hangisine ait özellikten söz edilmemiştir?

- A) Sağlık Coğrafyası
B) Siyasi Coğrafya
C) Enerji Coğrafyası
D) Tarihi Coğrafya
E) Nüfus Coğrafyası
8. Ankara Üniversitesi'nde klimatoloji alanında araştırma yapan Gökdeniz "Geçiş iklimlerinin özellikleri ve dağılışı" konusunda bilgi toplamaktadır.

Buna göre Gökdeniz aşağıda verilen bilimlerin hangisinden daha fazla yararlanmalıdır?

- A) Metalurji B) İstatistik C) Jeoloji
D) Meteoroloji E) Astronomi

9. Aşağıda verilen coğrafi özellik ve bunları inceleyen coğrafyanın alt dalı eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

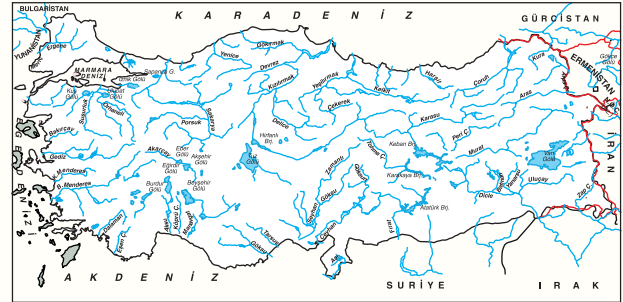
- A) Orman örtüsü, yağış miktarının fazla olduğu bölgelerde yaygındır. → Tarım coğrafyası
B) Urartular Van Gölü çevresinde büyük bir medeniyet kurmuştur. → Tarihi Coğrafya
C) Nijerya ve Kongo'da ebola virüsünden dolayı onlarca kişi öldü. → Sağlık Coğrafyası
D) Ulaşım koşullarının gelişmesi ile deniz aşırı ülkeler arasında yapılan mal ve hizmet alım - satımı arttı. → Ticaret Coğrafyası
E) Buharın makinelerde kullanılması ile seri üretim hızlandı. → Sanayi Coğrafyası

10. Coğrafya dersinde sunum hazırlayan üç öğrenci sunumları sırasında aşağıdaki haritaları kullanmıştır.

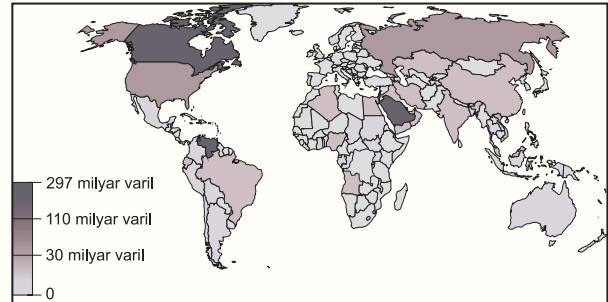
Semih'in Sunumu - Avrupa Birliği Haritası

Remzi'nin Sunumu - Türkiye'nin Akarsuları Haritası

Mehtap'ın Sunumu - Ülkelere Göre Petrol Rezervi Dağılışı Haritası

Buna göre öğrenciler coğrafyanın alt dallarından hangileri ile ilgili sunumlar hazırlamıştır?

	Semih	Remzi	Mehtap
A)	Siyasi coğrafya	Hidrografya	Toprak coğrafyası
B)	Siyasi coğrafya	Hidrografya	Enerji coğrafyası
C)	Kültür coğrafyası	Biyocoğrafya	Enerji coğrafyası
D)	Tarihi coğrafya	Jeomofoloji	Sanayi coğrafyası
E)	Tarihi coğrafya	Jeomorfoloji	Sağlık coğrafyası

Dünya; atmosfer, hidrosfer, litosfer, biyosfer ve kriyosferden oluşan ve sürekli etkileşim hâlinde bulunan dinamik bir sistemdir. Atmosferdeki sera gazlarının artmasıyla birlikte küresel sıcaklıkların yükselmesi, özellikle litosfer üzerinde yer alan buzulların ve kalıcı kar örtüsünün (kriyosfer) hızla erimesine yol açmaktadır. Bu erime süreci, hidrosferdeki okyanus ve deniz seviyelerinin yükselmesine neden olurken, su döngüsünü de değiştirerek bazı bölgelerde taşkınlar, bazı bölgelerde ise kuraklığa sebep olabilmektedir. Deniz seviyesindeki yükselme, kıyı ekosistemlerini tehdit ederek biyosferde yaşayan birçok canlının yaşam alanlarını daraltmakta ve türler arası dengeyi bozabilmektedir. Bunun yanı sıra artan sıcaklıklar ve değişen yağış rejimleri, litosferdeki toprak oluşum süreçlerini etkileyerek erozyonun hızlanmasına ve toprak verimliliğinin azalmasına neden olabilir. Tüm bu süreçler, Dünya'nın küreleri arasındaki karşılıklı etkileşimin karmaşık ve hassas bir dengeye dayandığını göstermektedir.

1 - 3. soruları yukarıdaki görsele göre cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerden hangisi afişte bahsedilen durumun sonuçlarından biri olamaz?

- A) Kutuplarda ve dağların zirvelerindeki buzulların erimesi
- B) Bazı canlı türlerinin sayılarının azalması ya da neslinin tükenmesi
- C) Yer kabuğunun tamamen ortadan kalkması
- D) Meteorolojik afetlerin daha sık yaşanması
- E) Deniz seviyesinin yükselmesi

2. Afişte anlatılan süreci başlatan temel değişim aşağıdaki kürelerden hangisinde meydana gelmiştir?

- A) Hidrosfer
- B) Atmosfer
- C) Biyosfer
- D) Litosfer
- E) Kriyosfer

3. Afişte söz edilen değişimler coğrafyanın aşağıda verilen alt dallarından hangisi ile daha fazla ilgilidir?

- A) Klimatoloji
- B) Jeomorfoloji
- C) Hidroğrafya
- D) Biyocoğrafya
- E) Tarım coğrafyası

I Coğrafya öğrenmek, yalnızca haritaları tanımak ya da yer adlarını ezberlemekten ibaret değildir; aksine, insan ile doğal çevre arasındaki karmaşık ilişkileri anlamamızı sağlayan çok yönlü bir bilimdir.

II Coğrafya öğrenerek nüfus artışı, göç hareketleri, şehirleşme ve ekonomik faaliyetler gibi insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkilerini analiz ederek daha sürdürülebilir yaşam biçimleri geliştirebiliriz.

III Coğrafya sayesinde atmosfer, hidrosfer, litosfer, biyosfer ve kriyosfer gibi doğal sistemlerin nasıl işlediğini ve bu sistemler arasındaki etkileşimin yaşam üzerindeki etkilerini kavrarız. Örneğin iklim değişikliği, kuraklık, sel ve deprem gibi doğal olayların nedenlerini ve sonuçlarını anlayarak bu durumlara karşı daha bilinçli önlemler alabiliriz.

IV Coğrafya bilgisi, doğal kaynakların verimli kullanılması, çevre sorunlarının azaltılması ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakılması açısından büyük önem taşır. Bunun yanında farklı bölgelerin kültürel, ekonomik ve sosyal özelliklerini öğrenmek, dünyayı daha geniş bir perspektiften değerlendirmemize ve küresel olayları daha doğru yorumlamamıza katkı sağlar.

V Kısacası coğrafya, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde bilinçli kararlar almamıza yardımcı olan, yaşamın her alanında gerekli bir bilim dalıdır.

4 - 5. soruları yukarıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

4. Metne göre coğrafya öğrenmenin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal ve beşerî unsurlar arasındaki etkileşimi anlamak
- B) Ekonomik faaliyetleri tek başına analiz etmek
- C) Harita çizim tekniklerini geliştirmek
- D) Yer adlarını ve ülkeleri ezberlemek
- E) Atmosfer ve iklim olaylarını incelemek

5. Numaralandırılan ifadelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. ifadede coğrafya bilimi ile ilgili yapılan yanlışlar düzeltilmiştir.
- B) II. ifadede coğrafyanın incelediği doğal sistemlerden söz edilmiştir.
- C) III. ifadede beşerî süreçler ile coğrafya arasında nasıl bir bağlantı kurulabileceğinden bahsedilmiştir.
- D) IV. ifadede coğrafyanın yararlandığı bilim dallarından söz edilmiştir.
- E) V. ifadede coğrafyanın önemi ve insan üzerindeki etkisine vurgu yapılmıştır.

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 1

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

1. Doğal ve beşerî unsurları açıklayarak beşer tane örnek yazınız.

2. Dünya'yı oluşturan beş temel ortamı yazınız. Bu ortamlarda yer alan unsurlara ikişer tane örnek veriniz.

3. Coğrafyanın alt bilim dallarını yazınız.

4. Aşağıda verilen bilim dallarının karşısına açıklamalarını yazınız.

Jeomorfoloji:

Klimatoloji:

Hidrografiya:

Biyocoğrafya:

5. Orta Çağ'da coğrafyanın tarihsel gelişimini açıklayınız.

6. Aşağıda verilen eserleri hazırlayan bilim insanlarını karşısına yazınız.

Kitâb-ı Bahriye:

Seyahatnâme:

Cihannüma:

Mukaddime:

Dîvân-ı Lugâti't Türk:

 Bu ünite neler öğreneceğiz?

Harita elemanlarını kullanarak haritalardan yararlanılması

Yerel saat, ulusal saat ve uluslararası saat dilimleri

Yer şekillerinin haritalara aktarılması

Türkiye'nin mutlak ve göreceli konumunu ve sonuçları

Coğrafi koordinat sisteminde yer alan paralel, meridyen, enlem ve boylamlar

Teknolojik araçlardan yararlanarak mekan analizi yapma

 Ünite Konu Başlıkları

- Haritanın Bileşenleri
- Haritalardan Yararlanma – Harita Hesaplamaları
- Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterilme Yöntemleri
- Paralel, Meridyen, Enlem ve Boylam
- Türkiye'nin Coğrafi Konumu
- Mekansal Bilgi Teknolojilerinin Bileşenleri

 Köprü Kurma

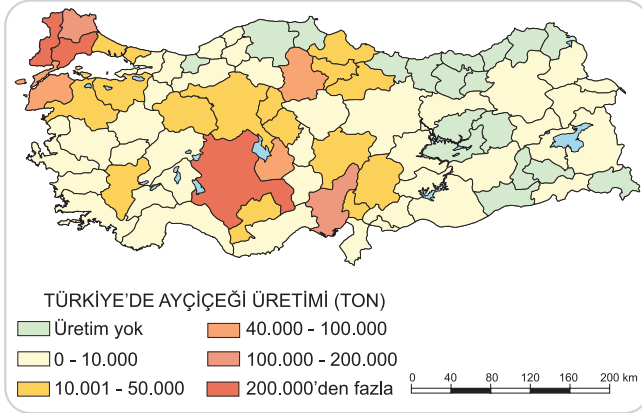
- Günlük hayatta haritaların hangi alanlarda kullanılacağı öğrenilir.
- Cep telefonu, bilgisayar ya da tabletlerden yararlanarak yer ve yön bulma öğrenilir.
- Haritaların bileşenlerinden nasıl faydalanılması gerektiği anlaşılır.
- Yer şekillerinin haritalara hangi yöntemlerle aktarıldığı öğrenilir.
- Coğrafi koordinatlar kullanılarak zamana ve mekana göre yorumlar yapılır.
- Türkiye'nin coğrafi konumu kavranılır ve bu konuma göre çıkarımlar yapılır.
- Bilgi teknolojilerini zamana ve mekana göre kullanma öğrenilir.

1. Harita çizimlerinde yapılması gereken ilk işlem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Haritanın konusu belirlenmeli
B) Haritası yapılacak bölgenin sınırları belirlenmeli
C) Haritada kullanılacak ölçek belirlenmeli
D) Haritada kullanılacak olan işaretler belirlenmeli
E) Haritanın yapılacağı düzlemin genişliği belirlenmeli

2. Aşağıda Türkiye'deki ayçiçeği üretimi haritası verilmiştir.

Bu harita aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Koroplek haritalarına
B) Korokramatik haritalarına
C) Noktalama haritalarına
D) Akış haritalarına
E) Kartogram haritalarına

3. 1/200.000 ölçeği ile çizilen Bursa fiziki haritası başka bir haritada daha ayrıntılı çizilecektir

Buna göre çizilecek olan haritada ayrıntının fazla olması için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

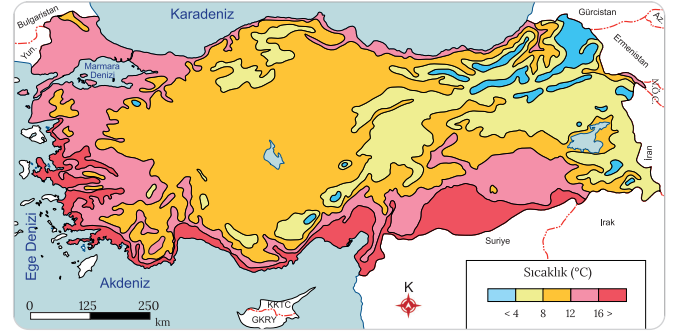
A) Çizim yöntemi değiştirilmeli
B) Kullanılan projeksiyon yöntemi değiştirilmeli
C) Coğrafi koordinatlar değiştirilmeli
D) Lejant daha ayrıntılı yapılmalı
E) Ölçeğin paydasındaki rakam küçültmeli

4. I. Avrupa Birliği siyasi haritası
II. Türkiye idari bölünüş haritası
III. Dünya fiziki haritası
IV. Türkiye'deki orman varlığı haritası

Yukarıda verilen haritaların hangilerinde sınırlar kesin çizgilerle belirtilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda Türkiye'nin ocak ayı sıcaklık dağılışı haritası verilmiştir.

Bu harita aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Oransal sembol haritalarına
B) Kartogram haritalarına
C) İzoplek ve izometrik haritalarına
D) Noktalama haritalarına
E) Korokramatik haritalarına

6. Dünya atlası hazırlayan bir kartograf kıtaların fiziki özelliklerini bir sayfaya gelecek şekilde haritalar hazırlamıştır.

Buna göre ölçeği en küçük ve en büyük olan haritaların ait olduğu kıtalar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	En Küçük	En Büyük
A)	Asya	Afrika
B)	Kuzey Amerika	Avrupa
C)	Kuzey Amerika	Okyanusya
D)	Asya	Okyanusya
E)	Güney Amerika	Avrupa

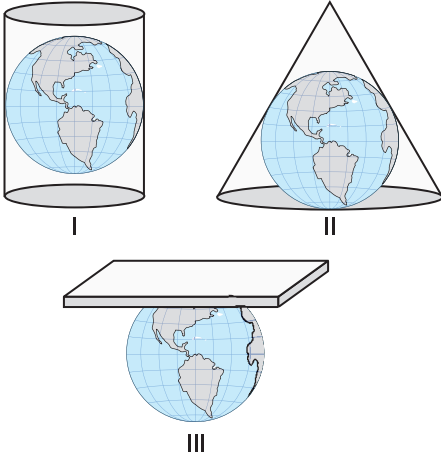
7. "Haritalar, gerçeği tam olarak yansıtmazlar." diyen bir kişi bu duruma kanıt olarak aşağıdakilerden hangisini gösteremez?

- A) Dünya'nın küresel şekle sahip olmasını
B) Yörüngenin elips olmasını
C) Eğim ve engebenin haritaya aktarılamamasını
D) Küçültme oranının kullanılmasını
E) Haritalarda ölçek kullanılmasını

8. Aşağıda verilen ülkelerden hangisinin haritası silindirik projeksiyon ile çizilirse hata oranı daha az olur?

- A) ABD B) Türkiye C) Endonezya
D) Kazakistan E) Çin

9. Aşağıdaki şekillerde harita çizimlerinde kullanılan projeksiyonlar gösterilmiştir.

Buna göre görsellerde verilen yöntemlerle yapılacak haritalarda hata oranının en az olduğu ülkeler aşağıdakilerden hangisinde doğru gösterilmiştir?

	I	II	III
A)	Kanada	Brezilya	İtalya
B)	Brezilya	Kanada	İtalya
C)	Brezilya	İtalya	Kanada
D)	İtalya	Brezilya	Kanada
E)	İtalya	Kanada	Brezilya

10. Fiziki ve siyasi haritaların tamamından faydalanarak;

- I. uzunluk,
II. eğim,
III. alan

hesaplamalarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11.

Coğrafya öğretmeni Cihan Bey yukarıda verilen görseli etkileşimli tahta üzerinden göstererek öğrencilere "Gördüğünüz şekil krokidir. Bu çizimin harita olması için ne yapılması gerekir?" diye soru yöneltmiştir.

Öğrencilerden;

- Enes: Kuş bakışı çizilmiş olmalı.
- Mert: Haritadaki unsurlar belirli bir ölçeğe göre küçültülerek çizilmeli,
- Eylem: Harita kağıt üzerine çizilmeli,

şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdiği cevap doğrudur?

- A) Yalnız Enes B) Yalnız Mert
C) Enes ve Eylem D) Mert ve Eylem
E) Enes, Mert ve Eylem

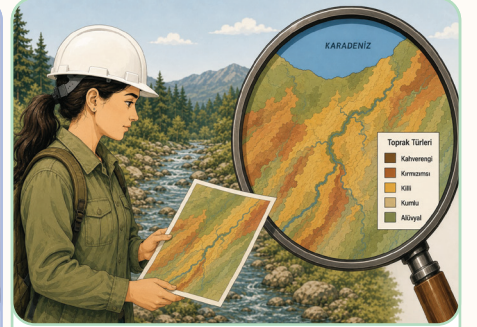
Yücel (Dağcı)

Doğa yürüyüşü planı yaparken kullandığım Kaçkar Dağları haritasında, arazinin yükselti basamakları ve yer şekilleri izohipsler sayesinde ayrıntılı şekilde gösterilmektedir. Bu eğriler, dağların ne kadar yüksek olduğunu, yamaçların ne kadar dik ya da eğimli olduğunu ve vadiler arasındaki geçiş noktalarını anlamamı kolaylaştırır. Böylece yürüyüş rotamı belirlerken zorlayıcı dik alanlardan kaçınabilir, daha güvenli ve uygun güzergâhlar seçebilirim.

Mehmet (Kamu Yöneticisi)

Çalışmalarında Türkiye'nin idari sınırları ve yönetim birimlerini açık şekilde gösteren haritalardan yararlanırım. Bu haritalar sayesinde illerin, ilçelerin ve diğer yerel yönetim alanlarının sınırlarını net biçimde görebilir; hangi bölgenin hangi idari yapıya bağlı olduğunu kolayca belirleyebilirim. Böylece planlama ve analiz süreçlerinde daha doğru ve düzenli kararlar alabilirim.

Ayşe (Ziraat Mühendisi)

Kullandığım Doğu Karadeniz haritası, bölgedeki toprak türlerinin ve verimlilik düzeylerinin dağılışını göstermektedir. Bu sayede tarım faaliyetleri için hangi alanların daha uygun olduğunu belirleyebilir, ürün planlamasını daha bilinçli bir şekilde yapabilirim. Böylece hem verimi artırabilir hem de doğal kaynakları daha sürdürülebilir şekilde kullanabilirim.

1 - 2. soruları yukarıdaki açıklamalara göre cevaplayınız.

1. Buna göre açıklamalarda bulunan kişilerin haritaları ile ilgili

- Yücel, plan yaparken topoğrafya haritasından yararlanmaktadır.
- Mehmet, mülki idari bölünüş haritasından faydalanmıştır.
- Ayşe'nin kullandığı harita tematik haritalara örnek gösterilebilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Açıklamada yer alan haritalarla ilgili

- Mehmet'in kullandığı haritanın ölçeği diğerlerine göre daha küçüktür.
- Yücel'in kullandığı harita Mehmet'in kullandığı haritaya göre daha ayrıntılıdır.
- Ayşe'nin haritasında yetiştirilen tarım ürünlerinin dağılışı görülebilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

TOPOĞRAFYA HARİTASI ÖRNEĞİ

3 - 6. soruları yukarıdaki haritaya göre cevaplayınız.

3. Haritaya bakılarak

- I. akarsuyun akış hızı,
- II. akarsuyun yaklaşık uzunluğu,
- III. akarsuyun akış yönü

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. Haritada numaralandırılan yer şekillerinden hangisi aşağıda yanlış verilmiştir?

- A) 4 – Ada B) 5 – Tepe C) 6 – Plato
D) 7 – Vadi E) 8 - Boyun

5. Haritada numaralandırılan yer şekilleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Delta	Falez	Sırt
B)	Falez	Delta	Sırt
C)	Sırt	Delta	Falez
D)	Delta	Sırt	Falez
E)	Falez	Sırt	Delta

6. Haritada gösterilen K merkezinin yükselti aralığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 100 – 150 B) 150 – 200
C) 200 – 250 D) 250 – 300
E) 300 – 350

Kısa Bilgi

Paralel Daireleri ve Özellikleri

Kutup noktalarına eşit uzaklıkta bulunan ve Dünya'yı iki eşit parçaya böldüğü varsayılan hayalî daireye Ekvator denir. Ekvator'dan itibaren birer derece aralıklarla doğu-batı yönlü uzanan hayalî çemberlere "paralel" denir.

Paralellerin başlıca özellikleri şunlardır:

- ↳ Başlangıç paraleli Ekvator'dur. En uzun paralel dairesi olan Ekvator, Dünya yüzeyini kuzey ve güney yönünde iki eşit parçaya ayırır. Ekvator çizgisinin kuzeyine Kuzey Yarım Küre, güneyine Güney Yarım Küre denir.
- ↳ Paraleller, Ekvator çizgisine paralel olarak doğu ve batı yönünde uzanır.
- ↳ Ardışık iki paralel dairesi arasında bir derecelik açı vardır.
- ↳ 90 tane Kuzey Yarım Küre'de, 90 tane Güney Yarım Küre'de olmak üzere toplam 180 tane paralel dairesi vardır.
- ↳ Ardışık iki paralel dairesi arası mesafe her yerde 111 km'dir.
- ↳ Ekvator çizgisinden her iki kutup noktasına doğru gidildikçe paralel dairelerinin boyları kısalmır.
- ↳ Paralel dairelerinin numaraları Kuzey Yarım Küre'de kuzeye doğru, Güney Yarım Küre'de güneye doğru gidildikçe artar.

Meridyen Yayları

Bir kutuptan başlayıp diğer kutupta sona eren hayalî yaylara "meridyen" denir. Meridyenler birer derece aralıklarla çizilir.

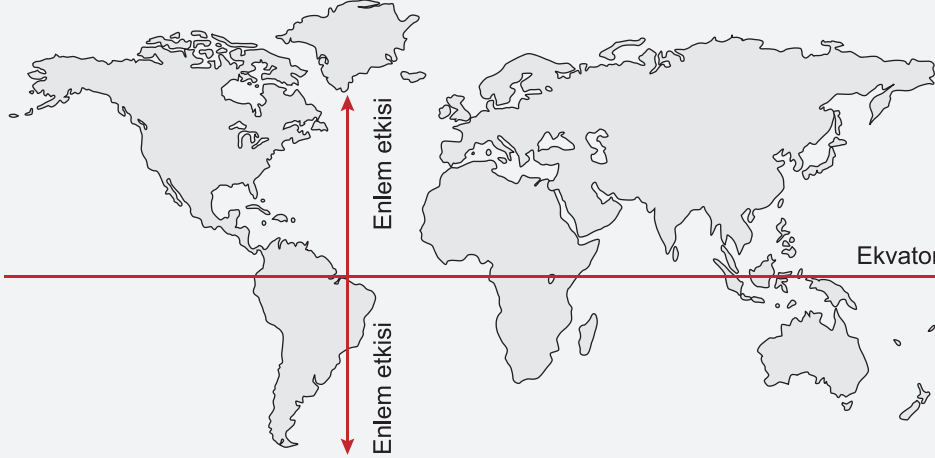

Meridyenlerin başlıca özellikleri şunlardır:

- ↳ Başlangıç meridyeni İngiltere'nin başkenti Londra'daki Greenwich kasabasından geçer ve meridyen derecesi 0°'dir.
- ↳ Bir kutuptan başlayıp diğer kutupta sona erdiği için boyları eşittir.
- ↳ 180 Doğu Yarım Küre'de , 180 Batı Yarım Küre'de olmak üzere toplam 360 tane meridyen vardır.
- ↳ Meridyenler birer derece aralıklarla çizilir.
- ↳ Başlangıç meridyeninden doğuya ve batıya doğru gidildikçe meridyen dereceleri büyür.
- ↳ Ardışık iki meridyen arası zaman farkı her yerde 4 dakikadır.
- ↳ Aynı meridyen üzerindeki noktaların yerel saati aynıdır.
- ↳ Ardışık iki meridyen arası mesafe Ekvator üzerinde 111 km'dir. Bu mesafe kutuplara doğru gidildikçe daralır.
- ↳ Bir meridyen yayını 180°'ye tamamlayan diğer meridyene antimeridyen nedir. Örneğin, 50° Doğu meridyeninin anti meridyeni 130° Batı meridyendir.
- ↳ 180° meridyeninden tarih değiştirme çizgisi geçer.

Kısa Bilgi

Enlem ve Enlem Etkisi

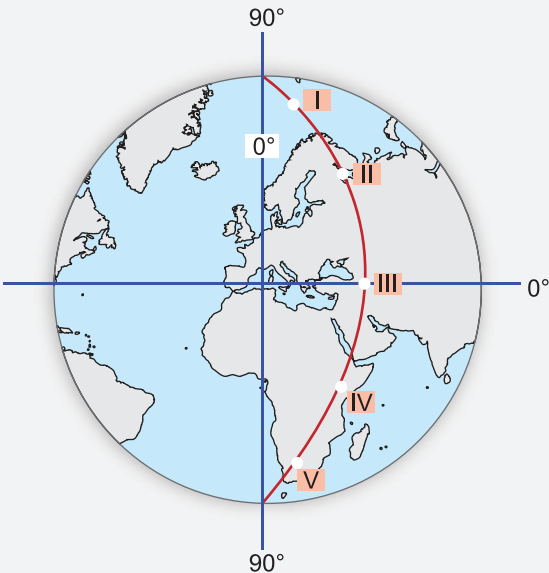
Enlem, bir noktanın veya alanın Ekvator'a olan uzaklığının açı cinsinden değeridir. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe değişen özelliklere “**Enlem etkisi**” denir.

Enlem etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara gidildikçe;

- ↳ Güneş ışınlarının geliş açısı daralır.
- ↳ Sıcaklık değerleri azalır.
- ↳ Gölge boyu uzar.
- ↳ Denizlerdeki buharlaşma ve tuz oranı azalır.
- ↳ Kalıcı kar alt sınırı azalır (deniz seviyesine yaklaşır).
- ↳ Orman, yerleşme ve tarım üst sınırı azalır (deniz seviyesine yaklaşır).
- ↳ Yer çekimi artar.
- ↳ Tan ve gürup süreleri uzar (alaca karanlık süresi).
- ↳ Çizgisel hız (Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızı) azalır.

Ayrıca kutuplara doğru gidildikçe enleme bağlı olarak; iklim tipleri, bitki örtüsü, toprak türleri, akarsu rejimleri, tarım ürünleri, hayvan türleri, insan yaşamı, ekonomik faaliyetler gibi özellikler değişiklik gösterir.

Boylam ve Boylam Etkisi

Dünya üzerindeki herhangi bir noktanın başlangıç meridyenine olan uzaklığının açı cinsinden değeridir. Derece (°), dakika ('), saniye (") cinsinden ifade edilir. Başlangıç meridyeninden doğuya ve batıya doğru gidildikçe meydana gelen değişimlere boylam etkisi denir. Boylam, zaman kavramı (yerel saat) üzerinde etkilidir.

Aynı Boylam Üzerinde Bulunan Noktaların;

- ↳ Yerel saatleri aynıdır.
- ↳ Güneşin gün içinde tepe noktasından geldiği an aynıdır.
- ↳ Gün içinde en kısa gölgenin yaşandığı an aynıdır.
- ↳ Öğle saatleri aynıdır.
- ↳ Başlangıç meridyeni ve tarih değiştirme çizgisi ile arasındaki yerel saat farkı aynıdır.
- ↳ Başlangıç meridyeni ve tarih değiştirme çizgisine olan kuş uçuşu uzaklıkları farklı olabilir.

1. I. Pusula ve matbananın icat edilmesi
II. Coğrafi keşifler ile yeni yerler bulma isteği
III. Devletlerin egemenlik alanlarını genişletmek istemesi

Tarihsel süreçte haritacılığın gelişmesinde, durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Osmanlılarda haritacılık alanında çalışmalar yapmış olan Piri Reis'in çizdiği harita aşağıdaki eserlerin hangisinde yer alır?

- A) Atlas Kitabı
B) Kitab-ı Bahriye
C) Divan-ı Lügati't-Türk
D) Seyahatnâme
E) Kitab-ür Rüşandi

3. Dünya üzerindeki karmaşık sosyal, ekonomik, çevresel vb. sorunların çözümüne yönelik mekana/konuma dayalı karar verme süreçlerinde kullanıcılara yardımcı olmak üzere, büyük hacimli coğrafi verilerin toplanması, depolanması, işlenmesi, yönetimi, mekansal analizi, sorgulaması ve sunulması fonksiyonlarını yerine getiren donanım, yazılım, personel, coğrafi veri ve yöntem bütüne denir.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) uzaktan algılama
B) coğrafi bilgi sistemleri
C) uçak fotoğrafları
D) uydu sistemleri
E) yön bulma araçları

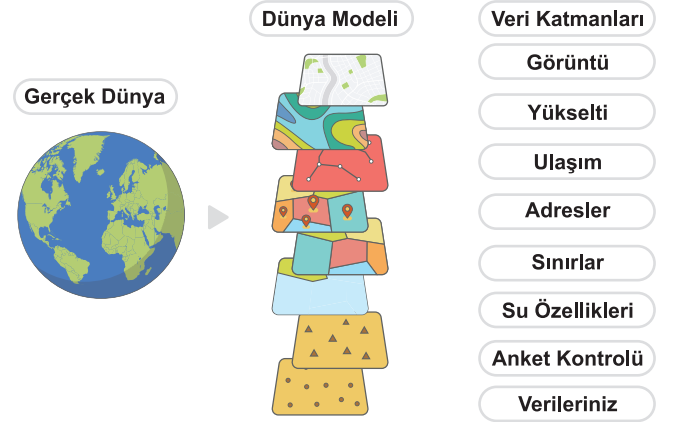
4. Uzaktan algılama teknikleriyle elde edilen mekânsal veriler haritalara;

- I. noktasal,
II. çizgisel,
III. alansal

yöntemlerinden hangileri ile aktarılır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5.

4K

Görselde verilen yer şekillerini gösterme ve analiz etme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coğrafi bilgi sistemleri
B) Küresel konumlama sistemleri (GPS)
C) Uzaktan algılama
D) Navigasyon
E) Uydu sistemleri

6. I. Fay hattı
II. Akarsu
III. Göl
IV. Dağ zirvesi

Yukarıda verilen yer şekillerinden hangileri haritalara aktarıldığında çizgi sembolü ile gösterilir?

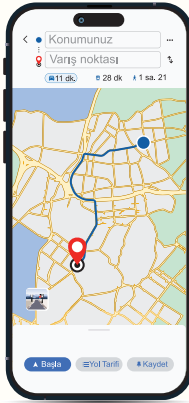
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. I. Coğrafi bilgi sistemleri
II. Küresel konumlama sistemleri (GPS)
III. Uzaktan algılama

Yukarıdaki harita hazırlama yöntemlerinden hangileri elektronik ortamda yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8.

Görselde verilen sistemlerin haritalarda canlı kullanımı ile;

- I. hedefe daha kısa sürede ulaşılması,
II. enerji tüketiminin azalması,
III. ekonomik yönden tasarruf edilmesi

faydalarından hangileri sağlanır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) aşağıdakilerden hangisinde **daha az** kullanılır?

- A) Askerî planlamalarda
B) Trafik kontrollerinde
C) Uzay çalışmalarında
D) Arama kurtarma çalışmalarında
E) Kentsel planlamalarda

10. Aşağıda verilen coğrafi unsurlar dijital ortamda hazırlanan haritalara hangi şekilde aktarılır?

	Nokta	Çizgi	Alan
A)	Akarsu	Göl	Şehir merkezi
B)	İstasyon	Yol	Göl
C)	Demir yolu	Baraj	Köy merkezi
D)	İstasyon	Demir yolu	Akarsu
E)	Kaynak	Göl	Akarsu

11. Coğrafi bilgi sistemleri ya da uzaktan algılama ile yeryüzünde meydana gelebilecek afetler ile etki alanları önceden tespit edilerek önlem alınmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sistemler ile önceden tespit edilemez?

- A) Fırtınaları etkili olacağı kıyıları
B) Sel ve taşkınların oluşma ihtimali
C) Aşırı sıcaklıklar
D) Depremlerin oluşma zamanı
E) Lav akıntılarının yönü

12. Yeryüzünün ve yer altı kaynaklarının incelenmesinde onlarla fiziksel bağlantı kurmadan kaydetme ve inceleme tekniğidir. Bir başka deyişle hava araçları ve uydular aracılığı ile fiziksel bir temas olmadan yeryüzü görüntülerini çekip, bu görüntüler üzerinden bilgi edinmeyi amaçlayan yöntemlerdir.

Açıklaması verilen yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coğrafi bilgi sistemleri
B) Küresel konumlama sistemleri (GPS)
C) Uzaktan algılama
D) Navigasyon
E) Uydu sistemleri

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 3

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

1. 60° Doğu meridyeninde bulunan K merkezinde yerel saat 03.30 iken 30° Doğu meridyeninde bulunan L merkezinde yerel saat kaç olur?

2. Ulusal saat kullanmanın amacı nedir? Açıklayınız.

3. Türkiye'nin mutlak konumun sonuçları ile ilgili 5 özellik yazınız.

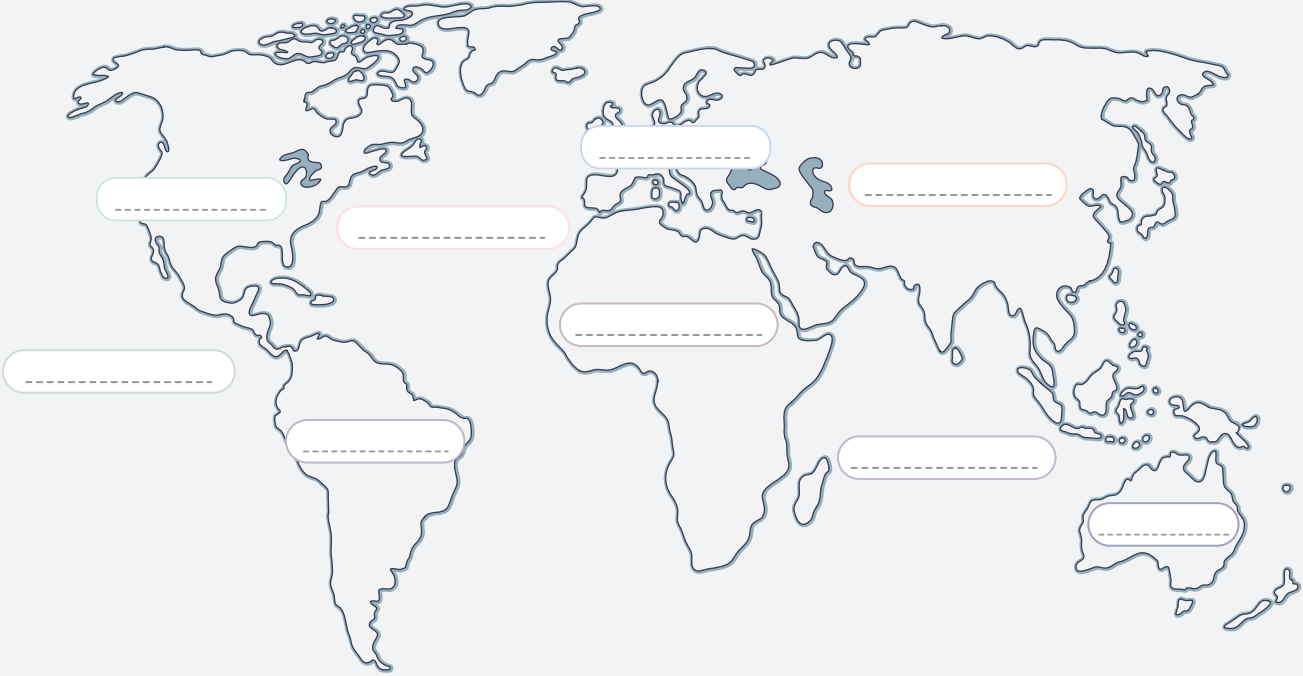
4. Türkiye'nin göreceli konumunun sonuçları ile ilgili 5 özellik yazınız.

5. Türkiye'nin jeopolitik konumunu güçlendiren özelliklere 5 örnek yazınız.

Etkinlik-1

Atlasınızdan yararlanarak aşağıda verilen haritada gösterilen kıta ve okyanusların adlarını boş bırakılan yerlere yazınız.

Etkinlik-2

Atlasınızdan yararlanarak aşağıda verilen haritada gösterilen numaralandırılan bölgelerin adlarını boş bırakılan yerlere yazınız.

(Arap Yarımadası, Kongo Havzası, Karayipler, İber Yarımadası, Sibirya, Alaska, İskandinavya, Madagaskar, Kore Yarımadası, Amazon, Hint Yarımadası, Büyük Sahra, Grönland, Tibet, Gine Körfezi, Yeni Zelanda)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

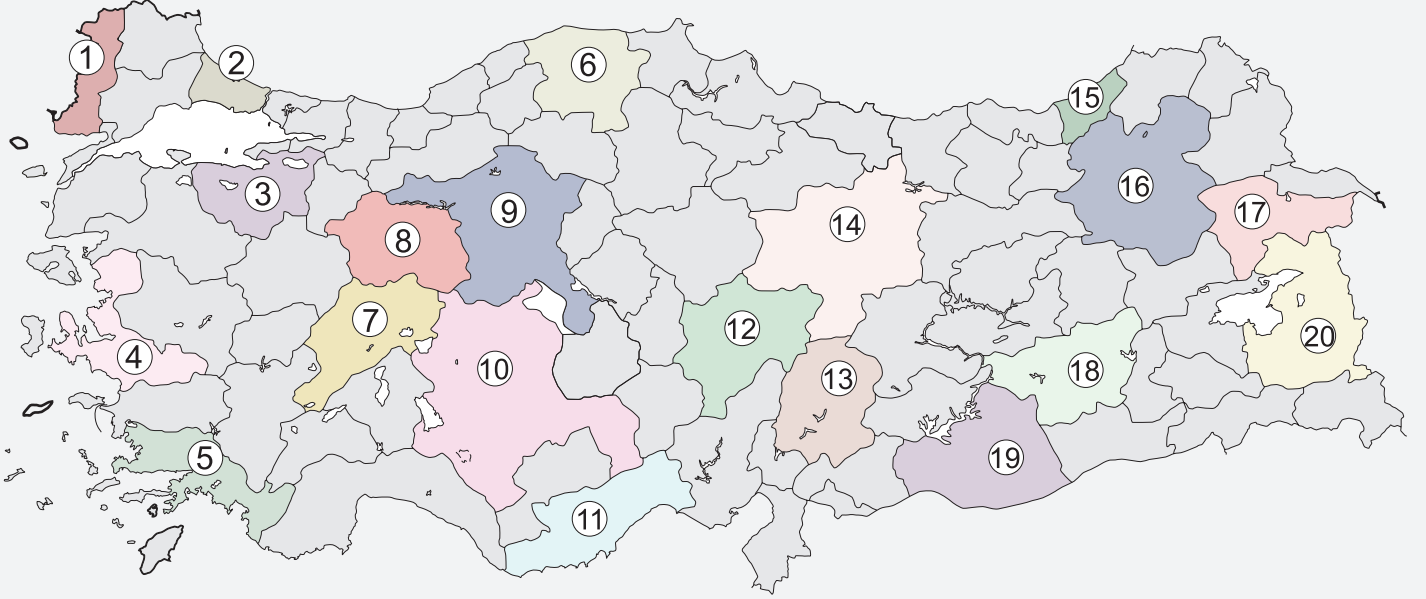
15

16

Etkinlik-6

Atlasınızdan yararlanarak aşağıdaki haritada numaralandırılan illerin adlarını yazınız.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

1. Aşağıdaki haritada İran sınırında bulunan iller numaralandırılarak gösterilmiştir.

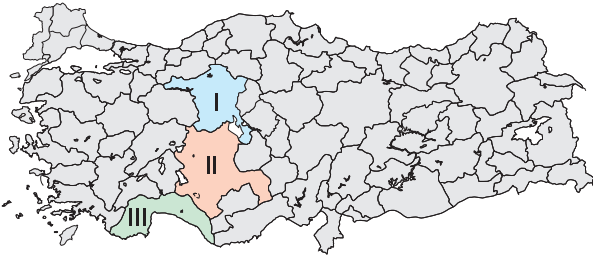
Bu iller aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Ağrı	Van	Hakkâri	Iğdır
B)	Iğdır	Hakkâri	Van	Ağrı
C)	Ağrı	Iğdır	Van	Hakkâri
D)	Van	Ağrı	Hakkâri	Iğdır
E)	Iğdır	Ağrı	Van	Hakkâri

2. Aşağıda verilen illerimizden hangisinin yüz ölçümü diğerlerine göre daha küçüktür?

A) Konya	B) Sivas	C) Ankara
D) İstanbul	E) Erzurum	

3.

Haritada numaralandırılan iller aşağıdakilerden hangisinde doğru gösterilmiştir?

	I	II	III
A)	Ankara	Konya	Mersin
B)	Eskişehir	Konya	Antalya
C)	Eskişehir	Karaman	Mersin
D)	Ankara	Konya	Adana
E)	Ankara	Konya	Antalya

4. Aşağıdaki haritada bazı yerler kırmızıya boyanarak gösterilmiştir.

Bu alanlar;

- I. orman,
- II. karasal iklim,
- III. düz ve ovalık,
- IV. tarım

bölgeleri sınıflandırmalarından hangileri içinde yer alır?

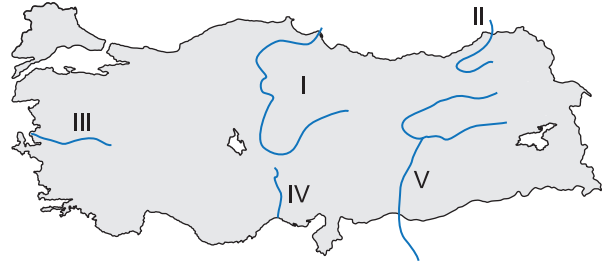
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda verilen il ve bu il ile özdeşleşen unsurlardan hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

4K

	II	Özdeşleşen Unsurlar
A)	Afyonkarahisar	Kaymak
B)	Aydın	İncir
C)	Denizli	Pamukkale
D)	Sinop	Pastırma
E)	Kahramanmaraş	Dondurma

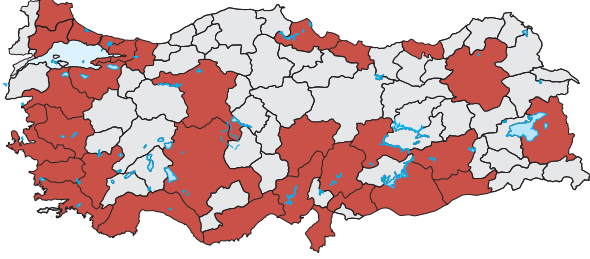
6.

Haritada numaralanmış akarsulardan hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I - Kızılırmak B) II - Sakarya C) III - Gediz
D) IV - Seyhan E) V - Fırat

7. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan bazı iller koyu renkle gösterilmiştir.

Bu illerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seyrek nüfuslu iller olması
B) Sanayinin gelişmiş olması
C) Büyükşehir belediyesi olmaları
D) Tarımın gelişmiş olması
E) Orman alanlarının geniş yer tutması

8. Aşağıda verilen illerden hangisinin Marmara Denizi'ne kıyısı yoktur?

- A) Tekirdağ B) Yalova C) Bolu
D) Bursa E) Balıkesir

9.

Atilla ve Mete 15 gün süren Karadeniz kıyısındaki iller gezisinde haritadaki rotayı takip ederek doğal ve beşerî turizm mekanlarını ziyaret etmiştir.

Buna göre Atilla ve Mete aşağıdaki illerin hangisinden geçmemiştir?

- A) Bartın B) Sinop C) Tokat
D) Ordu E) Giresun

10. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki demir yolu ağı gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinin başka illerle arasında demir yolu bağlantısı yoktur?

- A) Trabzon B) Samsun C) Konya
D) Kocaeli E) Kayseri

11. Renklendirme yöntemi ile yapılan fiziki haritalarda yükseltisi 0 – 500 metre arasında bulunan yerler yeşil renklerle gösterilir.

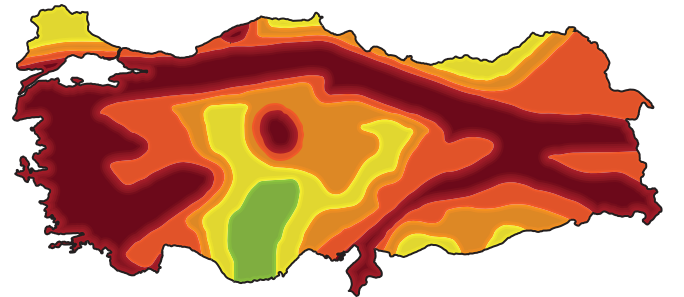
Buna göre renklendirme yöntemi ile çizilen Türkiye fiziki haritasında;

- I. Pasinler,
II. Konya,
III. Çukurova,
IV. Ergene

ovalarından hangileri yeşil renkle gösterilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. Aşağıdaki haritada Türkiye'de deprem riski yüksek olan yerler koyu kırmızı renkte gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde deprem riski daha azdır?

- A) Bolu B) Erzincan C) Manisa
D) Kahramanmaraş E) Karaman

Bu ünite neler öğreneceğiz?

İklim ve hava olaylarının meydana geldiği ortamları ve bu olayların doğal ve beşeri ortama etkisi

Atmosfer ve atmosferi oluşturan katmanların özellikleri

İklim elemanları (sıcaklık, basınç, rüzgâr, nem ve yağış)

Yerüzünde ve Türkiye’de görülen iklim tipleri

İklim sistemleri ve süreçlerinde meydana gelen değişimleri

Ünite Konu Başlıkları

- İklim Sistemlerinin Bileşenleri ve Atmosfer
- Hava Durumu ve İklim
- Sıcaklık
- Basınç
- Rüzgârlar
- Nem ve Nem Çeşitleri
- Yoğuşma, Nem ve Yağış
- Büyük İklim Tipleri
- İklim Sistemleri ve Süreçlerinde Meydana Gelen Değişimler

Köprü Kurma

- İklim ve hava durumunun özellikleri ve bu özelliklerin etkileri öğrenilir.
- Harita, grafik ve tablo kullanarak bir bölgenin sıcaklık, basınç, rüzgâr, nem ve yağış özellikleri hakkında yorum yapılır.
- Yeryüzünde ve Türkiye’de görülen iklimler öğrenilir, bunlara bağlı olarak insan faaliyetlerine yönelik çıkarımlar yapılır.
- Son yıllarda etkisi iyice hissedilen küresel iklim değişiminin nedenleri ve sonuçları analiz edilerek bu sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılır.

1. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklığın yükseltiye bağlı olarak değiştiğine örnek gösterilemez?
- A) Türkiye’de batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklığın azalması
- B) Ekvator’daki bazı dağların zirvesinde kalıcı karların bulunması
- C) Bir yamaç boyunca yükseldikçe bitki örtüsünün kuşaklar oluşurması
- D) Kutuplarda kalıcı karın deniz seviyesinden itibaren başlaması
- E) Ekvator’da yerleşmelerin genellikle 1000 metrenin üzerinde olması
2. Aşağıda beş farklı merkeze ait ocak ve temmuz ayı ortalama sıcaklık değerleri verilmiştir.

Merkez	Ocak (°C)	Temmuz (°C)
I	2	28
II	-10	30
III	34	1
IV	26	3
V	8	19

Buna göre numaralandırılan merkezlerden hangisinin nem oranı daha yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Enlem etkisine bağlı olarak sıcaklık kutuplara doğru gidildikçe azalır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durum ile çelişir?

- A) Mısır’ın, Norveç’e göre daha sıcak olması
- B) Dünya’nın en sıcak yerlerinin dönenceler çevresinde olması
- C) Karadeniz’deki yaz turizmi süresinin Akdeniz’e göre daha kısa olması
- D) Ekvator çevresinde geniş yapraklı ormanlar bulunurken, 60° enlemleri çevresinde iğne yapraklı ormanların bulunması
- E) Avrupa kıtasının kuzeyindeki kalıcı kar sınırının güneyine göre deniz seviyesine daha yakın olması

4. BASINDAN
20 Ocak 2019

Haberde geçen Palermo ve Melbourne’de aynı anda farklı hava olaylarının görülmesi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

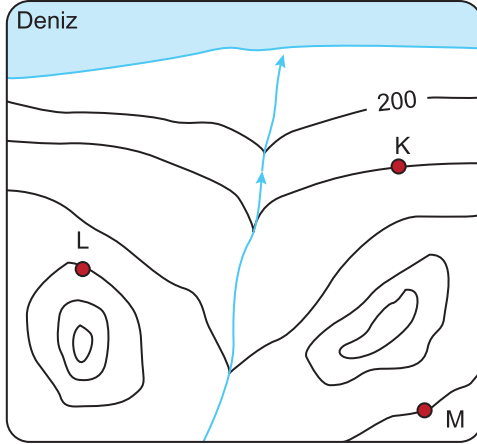
- A) Dünya’nın küresel şekli ile
- B) Kuzey ve Güney Yarım Kürelerde kıtaların kapladığı alanların farklı olması ile
- C) Yıllık hareket ve eksen eğikliği ile
- D) Dünya’nın günlük hareketi ile
- E) Okyanus akıntıları ile

5. Kutup noktalarında 6 ay süren gündüzler yaşanmasına rağmen sıcaklık ortalamaları çok fazla artmaz.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Buzlarla kaplı olması
- B) Soğuk su akıntılarının etkili olması
- C) Güneş ışınlarının yere dar açılarla düşmesi
- D) Nem oranının çok düşük olması
- E) Güneşlenme süresinin sıcaklığı etkilememesi

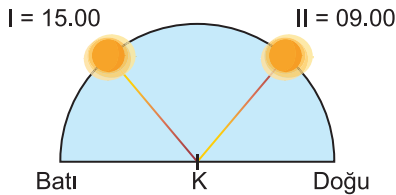
6. Aşağıda verilen topoğrafya haritasında deniz kıyısında sıcaklık 16°C olarak ölçülmüştür.

Buna göre sadece yükselti - sıcaklık ilişkisi dikkate alınırsa haritada gösterilen K, L ve M merkezlerinin sıcaklık değerleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	K	L	M
A)	14	15	14
B)	14	12	13
C)	14	16	17
D)	15	14	13
E)	15	14	15

7.

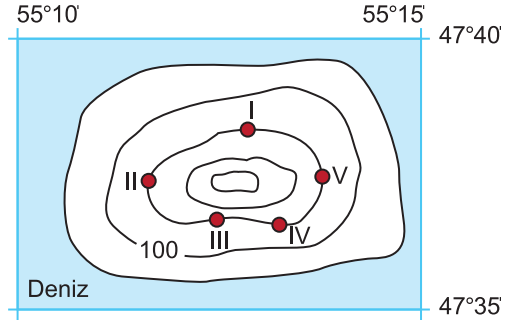

K merkezine Güneş ışınları I. ve II. konumda iken aynı açılarla gelmesine rağmen I. konumda sıcaklık daha yüksektir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. konumda bulutluluğun daha fazla olması
 B) I. konumda ısı birikiminin daha fazla olması
 C) II. konumda soğuk rüzgârların etkili olması
 D) II. konumda nemin daha fazla olması
 E) I. konumda Güneş ışınlarındaki tutulmanın az olması

8. Aşağıda bir adaya ait topoğrafya haritası verilmiştir.

Sadece sıcaklık - baki ilişkisine göre numaralandırılan merkezlerden hangisinin sıcaklığının daha düşük olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Ankara'da yaşayan Vahide Hanım, yılbaşı tatilini geçirmek için Avustralya'nın Sydney Şehri'ne giden Cahide Hanım ile sosyal medya üzerinden konuşurken aralarında şu konuşmalar geçmiştir.

– Vahide: Sydney'de yıl başında ne yaptınız?

– Cahide: Burası Ankara'ya göre çok sıcak. Gündüz denizde yüzerek biraz serinledik. Akşam da sahildeki yılbaşı eğlencelerine katıldık.

– Vahide: Ankara'ya sabahdan beri kar yağıyor. Biz de ailecek evde yılbaşını kutladık.

Buna göre Vahide ve Cahide'nin bulundukları şehirlerde aynı anda farklı hava koşullarının yaşanmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti
 B) Eksen eğikliği
 C) Karasallık ve denizellik
 D) Dünya'nın küresel şekli
 E) Bakı ve eğim

10. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe Güneş ışınlarının yere düşme açısı daraldığı için sıcaklık azalır. Buna bağlı olarak da kutuplara doğru gidildikçe denizlerdeki buharlaşma ve tuz oranı azalır.

Buna göre aşağıda verilen denizlerden hangisinin tuzluluk oranı diğerlerine göre daha azdır?

- A) Akdeniz B) Manş C) Baltık
 D) Basra E) Kızıldeniz

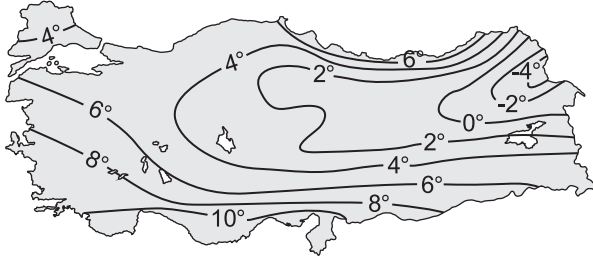

1. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe genel olarak sıcaklık azalır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem B) Bakı
C) Yükselti D) Okyanus akıntıları
E) Üç tarafının denizlerle çevrili olması

2. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin indirgenmiş ocak ayı sıcaklık dağılışı verilmiştir.

Haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Enlem ve denizellikten dolayı en yüksek sıcaklıklar Akdeniz kıyılarında görülür.
B) Kıyıdan iç kesimlere doğru gidildikçe karasallıktan dolayı sıcaklık ortalaması düşer.
C) En düşük sıcaklıklar yükseltinin etkisiyle ülkemizin kuzey doğusunda görülür.
D) Genel olarak güneyden kuzeye, kıyıdan iç kesimlere doğru sıcaklıklar azalmaktadır.
E) En yüksek sıcaklık ile en düşük sıcaklık arasındaki fark 14°C'den fazladır.

3. Aşağıda verilen şehir merkezlerinden hangisinde gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark daha fazladır?

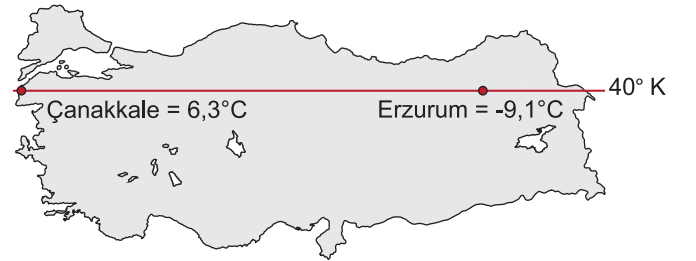
- A) Adana B) Bursa C) Konya
D) Erzurum E) Sinop

4. Türkiye'de elektrik üretmek için kurulan güneş enerjisi panellerinin yönleri hep güneye dönüktür.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti B) Karasallık C) Bakı etkisi
D) Rüzgârlar E) Deniz etkisi

- 5.

Haritada gösterilen şehirlerde ocak ayı sıcaklık değerlerinin farklı olması;

- I. enlem,
II. yükselti,
III. karasallık

faktörlerinden hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Türkiye'deki iklim özellikleri ile ilgili,

- I. İç kesimlerde sıcaklık farkı daha fazladır.
II. Akdeniz kıyıları Karadeniz kıyılarına göre daha sıcaktır.
III. Doğu Karadeniz kıyılarında güneşlenme süresi kısadır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Sıcaklık Terselmesi (İnversiyon)

Troposferde normalde görülmesi gereken sıcaklık dağılışının bozulması durumudur. Normal şartlarda yükseldikçe hava sıcaklığı azalır; ancak sıcaklık terselmesinde bunun tam tersi olur ve yeryüzüne yakın hava daha soğuk, üstteki hava ise daha sıcak kalır. Bu durum genellikle gece saatlerinde yerin hızlı soğuması, rüzgârsız ve açık hava koşulları ya da yüksek basınç etkisiyle oluşur. Soğuk ve ağır hava yer yüzüne çöker. Bu nedenle hava karışımı azalır ve özellikle şehirlerde hava kirliliği artar; çünkü kirli hava yukarı doğru dağılmaz ve yere yakın bölgede birikir.

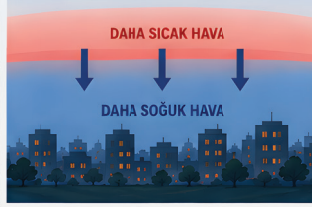
1 GECE VE AÇIK HAVA KOŞULLARI

Gece saatlerinde yerin hızlı soğuması, rüzgârsız ve açık hava koşulları ya da yüksek basınç etkisiyle oluşur.

2 SOĞUK HAVA YER YÜZÜNE ÇÖKER

Soğuk ve ağır hava yer yüzüne çöker.

3 HAVA KARİŞİMİ AZALIR, KİRLİ HAVA BİRİKİR

Hava karışımı azalır ve kirli hava yukarı doğru dağılmaz; yere yakın bölgede birikir.

4 HAVA KİRLİLİĞİ ARTAR

Özellikle şehirlerde hava kirliliği artar; çünkü kirli hava yukarı doğru dağılmaz ve yere yakın bölgede birikir.

3. Açıklamada verilen durum sıcaklık dağılışını etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisi ile çelişir?

- A) Enlem B) Yükselti C) Atmosfer nemi D) Okyanus akıntıları E) Kara ve denizlerin dağılışı

Güneş Panelleri Nereye Bakıyor?

Türkiye’de güneş enerjisinden verimli enerji üretmek için güneş panelleri güney yönüne bakacak şekilde kurulur. Çünkü Türkiye, Kuzey Yarım Küre’de yer aldığı için Güneş ışınları yıl boyunca güneyden daha dik açıyla gelir.

Aşağıda güneş panellerinin kurulum açısı ve dereceleri verilmiştir.

Kurulum açısı (yere göre):

Genel kullanım (yıl boyu verim için): 30° – 40°

En yaygın ortalama değer: yaklaşık 35°

Daha hassas ayarlama: Bulunduğun ilin enlemine yakın bir açı seçilir (Türkiye’de enlemler yaklaşık 36°–42° arasındadır).

4 - 5. soruları yukarıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

4. Buna göre Türkiye’de güneş panellerinin kurulum açısını ve yönünü aşağıda verilen faktörlerden hangisi etkilemektedir?

- A) Kara ve denizlerin dağılışı
B) Güneşlenme süresi
C) Eğim ve bakı
D) Boylam etkisi
E) Rüzgârlar

5. I. Çin
II. ABD
III. Arjantin
IV. Yeni Zelanda

4K

Açıklamaya göre yukarıda verilen ülkelerden hangilerine kurulan güneş panelleri Türkiye ile aynı yöne dönüktür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 4

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

1. İklim ve hava durumu kavramlarını açıklayınız.

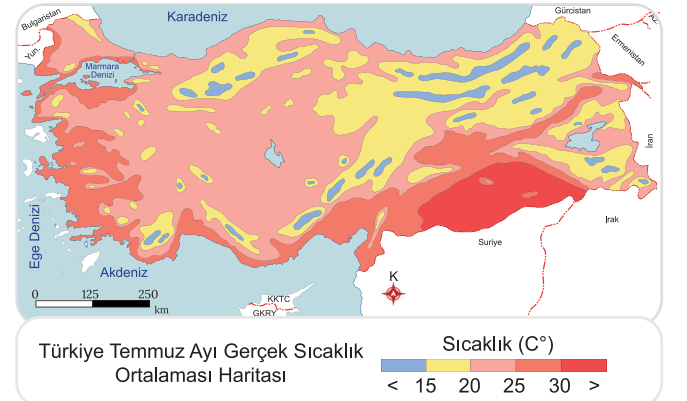
2. Atmosferin Dünya'ya olan etkilerine beş örnek yazınız.

3. Atmosferin katmanları ve bu katmanlarda yaşanan özelliklere birer tane örnek yazınız.

4. Sıcaklığın dağılışını etkileyen faktörleri yazınız.

5. Dünya'nın en sıcak ve en soğuk yerlerini yazınız.

6. Aşağıdaki haritaya bakarak Türkiye'nin temmuz ayındaki sıcaklık dağılışını açıklayınız.

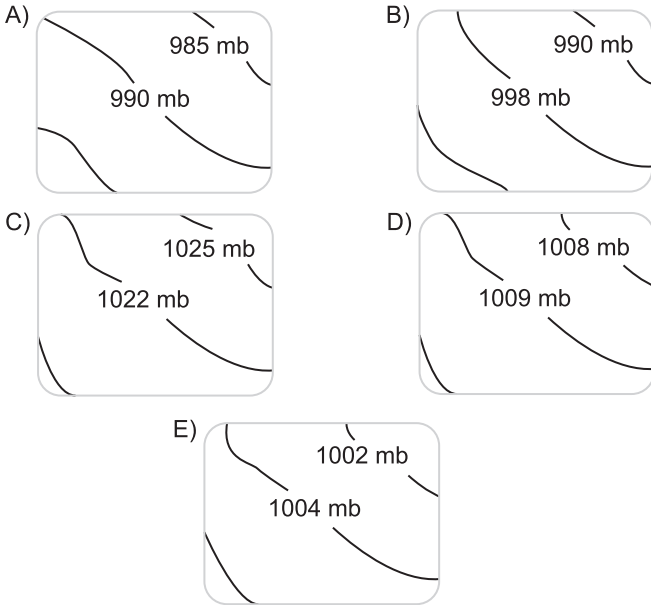

1. Aşağıda verilenlerden hangisi rüzgârların esme hızını etkilemez?

- A) Basınç merkezleri arasındaki basınç farkı
- B) Yer şekillerinin engebeli olması
- C) Basınç merkezlerinin birbirine göre konumları
- D) Bitki örtüsünün yoğunluğu
- E) Dünya'nın günlük hareketi

2. Aşağıda verilen izobar haritalarından hangisinde etkili olan rüzgârın hızı daha fazladır?

3. Sürekli rüzgârlarla ilgili aşağıda verilen genellemelerden hangisi yanlıştır?

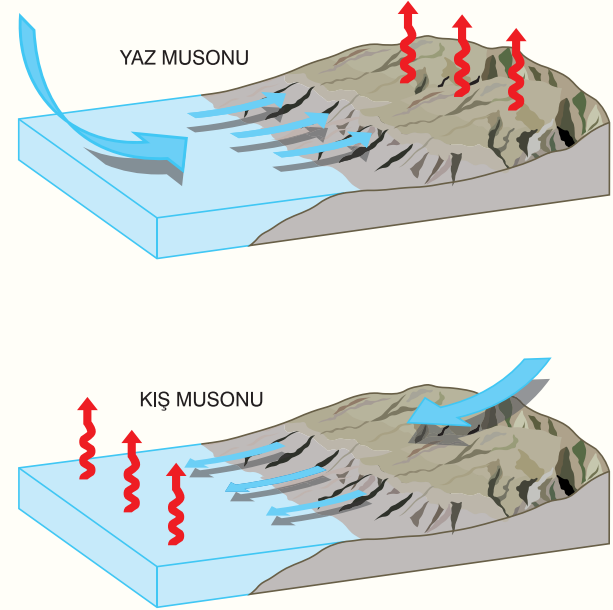
- A) Sürekli basınç kuşakları arasında eserler.
- B) Okyanus akıntılarının oluşmasına neden olur.
- C) Etkili olduğu bölgelerin iklimlerini doğrudan etkiler.
- D) Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak Kuzey Yarımküre'de sağa Güney Yarımküre'de sola saparlar.
- E) Etkili oldukları bölgelere bol yağış bırakırlar.

4. I. Batı
II. Poyraz
III. Fön
IV. Kutup

Yukarıda verilen rüzgârlardan hangileri etkili olduğu yerlerin sıcaklığını düşürür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda yaz ve kış musonlarının blok diyagramları verilmiştir.

Bu rüzgârların mevsimlere göre yön değiştirmesinde;

- I. kara ve denizlerin farklı ısınma özelliği,
- II. Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak sapmaya uğramaları,
- III. Dünya'nın yıllık hareketi ve eksen eğikliği,
- IV. Dünya'nın küresel şekli

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. • Sürekli basınç kuşakları arasında eser.
• Dinamik yüksek basınç kuşağından termik alçak basınç kuşağına doğru eser.
• Ticaret rüzgârı da denir.
• Başlangıçta kuru olan bu rüzgârlar okyanus üzerinden geçerken aldığı nemi etkili olduğu yerlere taşır ve bol yağış bırakır.

Özellikleri verilen rüzgâr çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alize B) Batı C) Kutup
D) Muson E) Meltem

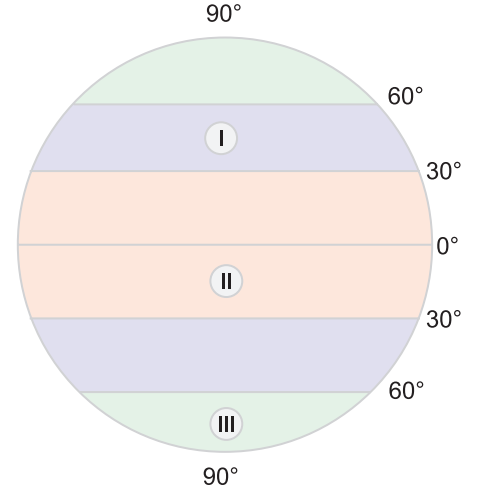
7. **Fön rüzgârları ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?**

- A) Dağların yüksek kesimlerinden aşağıya doğru eser.
B) İtalya'da Alp Dağları'nda görülür.
C) Sıcaklığı artırır.
D) Tarım ürünlerinin erken olgunlaşmasına yol açar.
E) Yağış bırakma ihtimali fazladır.

8. **Meltem rüzgârları ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?**

- A) Günlük harekete bağlı olarak oluşur.
B) Esiş hızları düşüktür.
C) İklim özellikleri üzerindeki etkisi azdır.
D) Denizden estiği zaman bol yağış bırakır.
E) Etki alanları dardır.

9. Aşağıda yeryüzündeki sürekli rüzgârların etkili olduğu alanlar gösterilmiştir.

Şekilde numaralandırılan alanlarda görülen sürekli rüzgârlar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

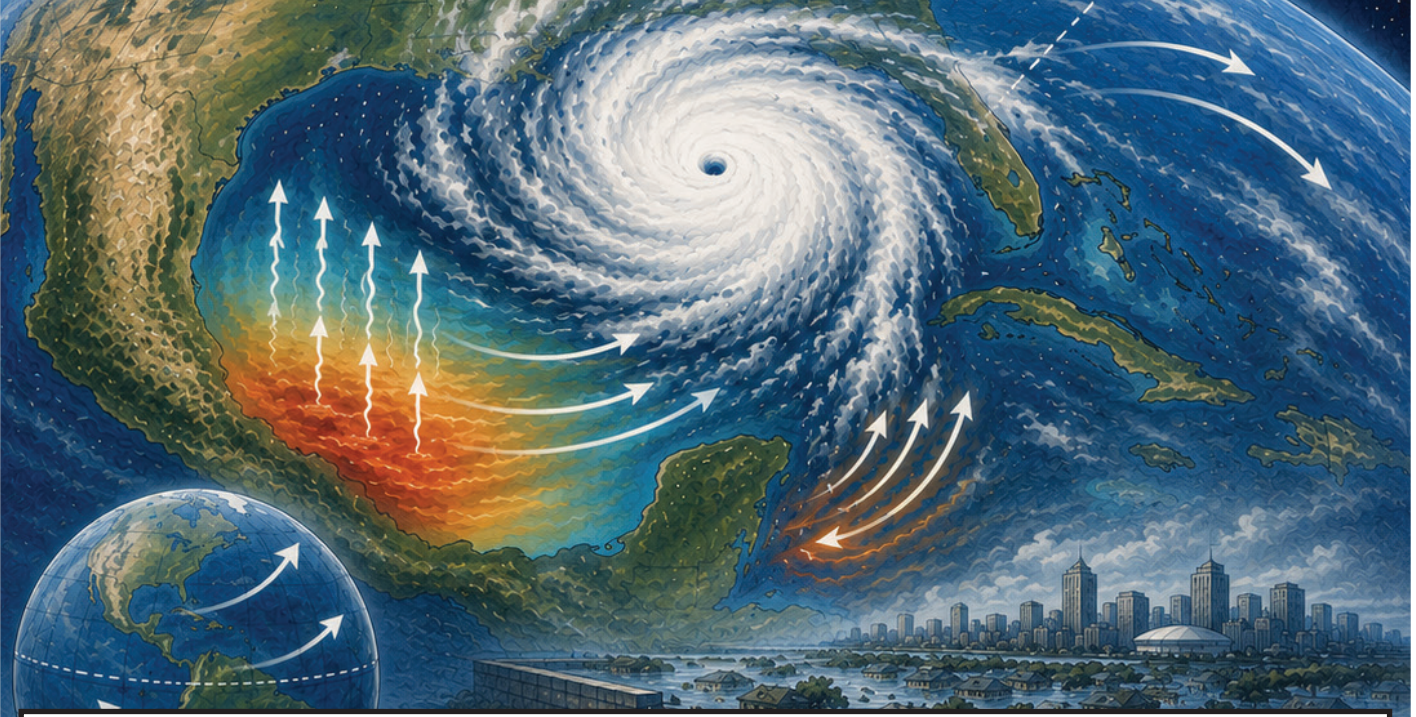
	I	II	III
A)	Kutup	Batı	Alize
B)	Batı	Alize	Kutup
C)	Batı	Kutup	Alize
D)	Alize	Batı	Kutup
E)	Alize	Kutup	Batı

10. Aşağıdakilerden hangisinde soğuk yerel rüzgârlar bir arada verilmiştir?

- A)
 - Alize
 - Batı
 - Kutup
- B)
 - Karayel
 - Yıldız
 - Poyraz
- C)
 - Samyeli
 - Lodos
 - Kible
- D)
 - Fön
 - Batı
 - Alize
- E)
 - Muson
 - Meltem
 - Keşişleme

Katrina: En Bilinen ve Yıkıcı Kasırgalardan Biri

Bu kasırga 2005 yılında Atlas Okyanusu'ndaki çok sıcak sularda su sıcaklığının yüksek olması nedeniyle oluşmuş ve kısa sürede güçlenerek çok şiddetli bir tropikal siklon hâline gelmiştir. Sıcak okyanus suları kasırganın enerjisini artırmıştır. Yükselen nemli hava ve alçak basınç sistemi ile rüzgârların hızını iyice artırmıştır. Kasırga, Meksika Körfezi üzerinden geçerken daha da güçlenmiş ve kara ulaşımında özellikle New Orleans şehrinde büyük bir felakete yol açmıştır. Şehri koruyan setlerin (levee) yıkılması sonucu geniş alanlar sular altında kalmış, büyük ölçekli can ve mal kaybı yaşanmıştır.

1 - 4. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Açıklamada verilen rüzgârın şiddetinin artarak afet durumuna geçmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulunduğu bölgede basınç farkının artması
- B) Sürekli basınç merkezlerinin etkili olması
- C) Dünya'nın eksenini etrafında dönmesi
- D) Yükselti azaldıkça basıncın azalması
- E) Yer şekillerinin sade olması

2. Bu doğa olayının şiddetinin artması hâlinde

- I. şiddetli yağışların oluşması,
- II. ulaşım ve alt yapının zarar görmesi,
- III. ağaçların ve elektrik direklerinin yıkılması

durumlarından hangileri yaşanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Bu rüzgârın saat yönünde sapmaların meydana gelmesinde

- I. basınç değişiminin fazla olması,
- II. etkili olduğu yerin Kuzey Yarım Küre'de olması,
- III. Dünya'nın eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönmesi,
- IV. karaların Kuzey Yarım Küre'de daha fazla yer kaplaması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

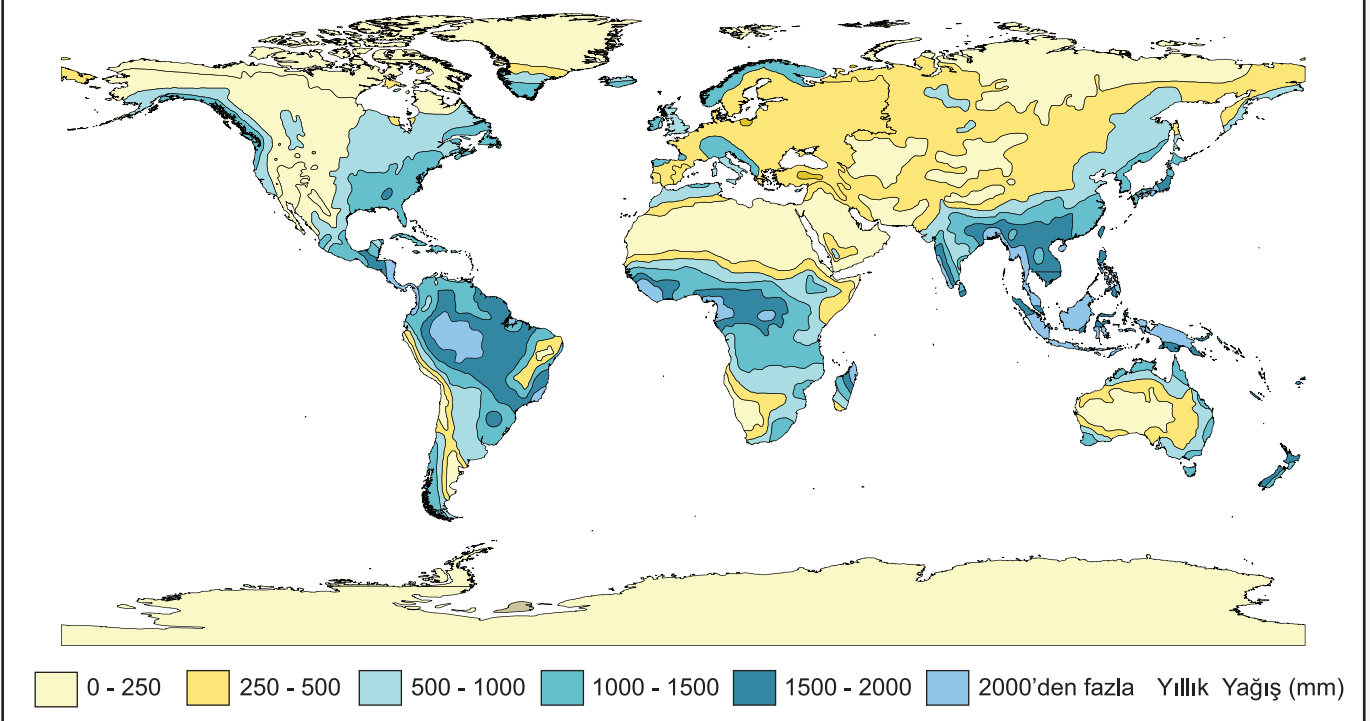
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Sözü edilen doğa olaylarının benzerleri aşağıda verilen ülkelerden hangisinde görülebilir?

- A) Norveç
- B) Kanada
- C) İtalya
- D) Endonezya
- E) Arjantin

DÜNYA YAĞIŞ HARİTASI

Haritada yağış miktarı 250 mm'nin altında olan yerler yağışın az olduğu bölgeleri oluşturmaktadır. Yağış miktarı 1000 mm'nin üzerinde olan yerler ise bol yağışlı bölgeler arasında yer almaktadır.

1 - 4. soruları yukarıdaki haritaya göre cevaplayınız.

1. Buna göre aşağıdakilerden hangisi yağışın az olduğu bölgeler arasında yer almaz?

- A) Kuzey Afrika
- B) Antarktika kıtası
- C) Arap Yarımadası
- D) Güneydoğu Asya
- E) Avustralya'nın iç kesimleri

2. Haritadaki bilgilere göre aşağıda verilen ülkelerden hangisi daha az yağış almaktadır?

- A) Nijerya
- B) Cezayir
- C) Brezilya
- D) Japonya
- E) Yeni Zelanda

3. Yalnızca haritadaki bilgilerden faydalanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orta Asya'da yağış miktarı azdır.
- B) Avrupa'nın batısı her mevsim yağışlıdır.
- C) Amazon çevresi yağışlı bölgeler arasında yer alır
- D) Kanada'nın batı kesimleri kuzeyine göre daha fazla yağış alır.
- E) Dönenceler çevresi genel olarak az yağışlı bölgeler içinde yer alır.

4. Haritadaki bilgilere göre yeryüzünde yağışın dağılışını aşağıdakilerden hangisi daha az etkiler?

- A) Dağların uzanış doğrultusu
- B) Denizler ve okyanuslar
- C) Basınç kuşakları
- D) Jeolojik yapı
- E) Bitki örtüsü

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 5

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

1. Yüksek basınç ve alçak basınç merkezlerinin özelliklerini şekil çizerek açıklayınız.

2. Rüzgârların hızını etkileyen faktörleri yazınız.

3. Aşağıda verilen rüzgârları kısaca açıklayınız.

Alize:

Batı:

Kutup:

Muson:

Fön:

4. Türkiye'yi etkileyen yerel rüzgârları ve estikleri yönleri yazınız.

5. Oluşumlarına göre yağış türlerini yazınız.

6. Dünya'da yağışın çok olduğu yerleri yazınız.

7. Türkiye'de yağışın en fazla ve en az olduğu yerlere ikişer tane örnek yazınız.

 Bu ünite neler öğreneceğiz?

Nüfus sayımlarının amacı ve önemi

Dünya'da ve Türkiye'de geçmişten günümüze nüfusun değişimi ve nüfus piramitleri

Nüfusun yaş, cinsiyet, kır-şehir, eğitim durumu, göç gibi özellikleri

Nüfus politikaları ve nüfusun ortaya çıkardığı fırsat ve sorunları

Dünya'da nüfusun sık ve seyrek olduğu yerleri

 Ünite Konu Başlıkları

- Nüfus Sayımları ve Nüfusun Özellikleri
- Nüfusun Yapısal Özellikleri
- Türkiye'de Nüfusun Yapısal Özellikleri
- Dünya'da Nüfusun Dağılışı
- Türkiye'de Nüfusun Dağılışı
- Göçler
- Türkiye'de Yaşanan Göçler
- Nüfus Piramitleri ve Türkiye'nin Nüfus Piramitleri
- Nüfus Politikaları - Nüfusun Ortaya Çıkardığı Fırsatlar ve Sorunlar

 Köprü Kurma

- Geçmişten günümüze nüfus sayımlarının neden yapıldığı öğrenilir.
- Ülkelerin geleceklerini planlamada nüfusun etkisi ve önemi kavranır.
- Harita, grafik, ve tablo yardımıyla ülkelerin nüfus özellikleri analiz edilir.
- Geçmişten günümüze nüfus özelliklerinde yaşanan değişimlere bakılarak nüfusun geleceğine yönelik çıkarımlar yapılır.
- Tarihte yaşanan büyük göç hareketleri öğrenilir.
- Günümüzde yaşanan göçlerin; nedenleri ve sonuçları analiz edilerek, düzensiz göçlerin önlenmesine yönelik planlar yapılır.
- Ülkelerin uyguladıkları nüfus politikaları incelenerek, Türkiye'de nüfusla ilgili yapılması gereken çalışmalar değerlendirilir.

1. Bir ülkede doğum oranlarının hızla düşmesi ve ortalama yaşam süresinin uzaması, nüfusun yaş yapısında belirgin değişimlere yol açmaktadır. Bu durum, nüfus piramidinin tabanının daralmasına ve üst kısmının giderek genişlemesine neden olur. Doğum oranlarının azalması, genç nüfusun toplam nüfus içindeki payını düşürürken; sağlık hizmetlerinin gelişmesi, beslenme koşullarının iyileşmesi ve yaşam standartlarının yükselmesi insanların daha uzun yaşamasını sağlar. Buna bağlı olarak yaşlı nüfus oranı artar ve toplumda “yaşlanan nüfus” yapısı ortaya çıkar.

Bu durumun yaşandığı bir ülke için aşağıdakilerden hangisi gelecekte karşılaşılabilecek beklenen en temel sorundur?

- A) Kırsal nüfus oranının artması
- B) Okullaşma oranlarının azalması
- C) Bebek ölüm oranlarının artması
- D) Doğal kaynakların hızla tükenmesi
- E) İş gücü açığının artması

2. Demografik Dönüşüm Modeli'ne göre ikinci aşamada bulunan bir ülkede, sağlık hizmetlerinin gelişmesi, beslenme koşullarının iyileşmesi ve hijyenin artmasıyla birlikte ölüm oranları hızla düşer. Ancak bu dönemde doğum oranları geleneksel alışkanlıklar ve toplumsal yapı nedeniyle yüksek kalmaya devam eder.

Bu durumun sonucunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Bağlımlı yaşlı nüfus oranının artması
- B) Orta yaşlı nüfusun çok yüksek olması
- C) Nüfus patlaması (hızlı artış)
- D) İş gücü sıkıntısı yaşanması
- E) Nüfusun durağanlaşması

3.

Thomas Robert Malthus tarafından ortaya atılan Malthus'un nüfus teorisine göre, nüfus artışı ile gıda üretimi arasında dengesizlik vardır. Malthus, nüfusun geometrik (hızlı) bir şekilde artma eğiliminde olduğunu, buna

karşılık gıda üretiminin aritmetik (daha yavaş) bir hızla arttığını savunmuştur. Malthus'un nüfus teorisine göre, nüfus geometrik (1, 2, 4, 8...) artarken gıda kaynakları aritmetik (1, 2, 3, 4...) artmaktadır. Bu durumun zamanla insanların temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmasına, kıtlıkların ve yoksulluğun ortaya çıkmasına neden olacağını ileri sürmüştür.

Malthus'a göre bu dengesizliği dengeleyen bazı doğal ve toplumsal mekanizmalar bulunmaktadır. Savaşlar, salgın hastalıklar, kıtlıklar ve doğal afetler nüfus artışını azaltan “zorlayıcı (pozitif) faktörler” olarak görülürken; evlilik yaşının geciktirilmesi ve doğumların sınırlandırılması gibi uygulamalar “önleyici faktörler” olarak değerlendirilir.

Günümüzde bilim insanları bu öngörünün gerçekleşmemesini aşağıdakilerden hangisine bağlamaktadır?

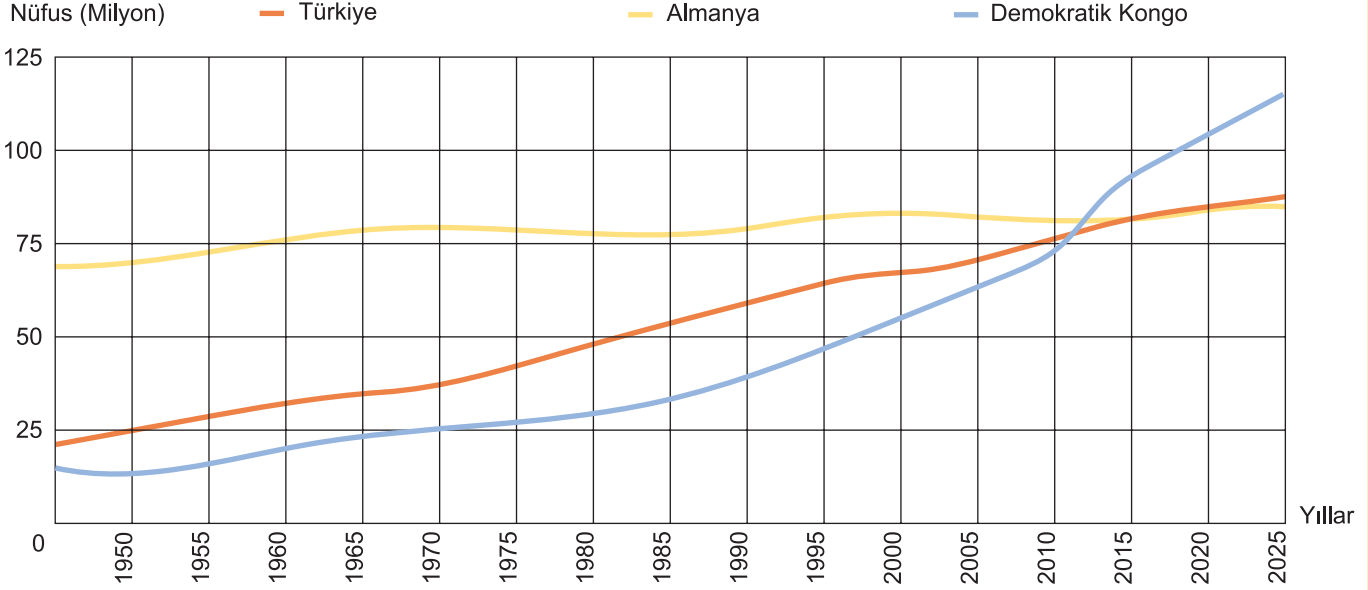
- A) Uluslararası göçlerin gıda dağılımını eşitlemesine
- B) Şehirleşmenin gıda ihtiyacını azaltmasına
- C) Salgın hastalıkların nüfusu dengelemesine
- D) Tarımsal teknolojiler ve genetik mühendisliğindeki gelişmelerin gıda üretimini artırmasına
- E) Dünya genelinde ülkelerin nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politika izlemesine

4. Birleşmiş Milletler raporlarına göre, gelişmekte olan ülkelerde kadınların eğitim seviyesi arttıkça doğurganlık oranları düşmektedir.

Bu durumun temel sosyolojik nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitimli kadınların evlenme isteğinin daha düşük olması
- B) Şehir yaşamının çocuk büyütme imkânını azaltması
- C) Devletlerin eğitimli kadınlara çocuk yasağı getirmesi
- D) Kadınların iş gücüne katılımı ve kariyer planlaması
- E) Eğitimin sağlık giderlerini artırması

Türkiye, Demokratik Kongo ve Almanya Nüfusunun Değişimi (1950 – 2025)

5 - 8. soruları yukarıdaki grafiğe göre cevaplayınız.

5. Bu grafiğe göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi doğrudur?

- A) Üç ülkenin nüfus artış hızı aynıdır.
- B) Türkiye'nin nüfusu belirli dönemlerde azalmıştır.
- C) Almanya'nın nüfusu sürekli hızlı artış göstermiştir.
- D) Almanya'nın nüfusu 2000 yılından sonra hızla azalmıştır.
- E) 2010 yılı sonrası Demokratik Kongo'nun nüfus artış hızı diğer ülkelere göre daha yüksektir.

6. Bu grafikteki değişimlere göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Nüfus artışı tüm ülkelerde zamanla artar.
- B) Gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızı düşüktür.
- C) Gelişmekte olan ülkelerde nüfus artış hızı negatiftir.
- D) Yüz ölçümü büyük olan ülkelerde nüfus fazladır.
- E) Sanayileşmenin fazla olduğu ülkelerde nüfus artış hızı çok yüksektir.

7. Grafikte verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Almanya gelişmekte olan bir ülkedir.
- B) Türkiye'de ölüm oranları çok yüksektir.
- C) Üç ülkede de nüfus aynı hızda artmaktadır.
- D) Türkiye'deki doğum oranları Almanya'ya göre her zaman daha düşük olmuştur.
- E) 2025 yılında Demokratik Kongo'nun nüfusu diğerlerine göre daha fazladır.

4K

8. I. Japonya
II. İngiltere
III. Kamerun
IV. Kamboçya

Yukarıda verilen ülkelerden hangilerinin nüfus artış hızı Almanya'ya benzer?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI – 7

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

1. Nüfus sayımları ile neler öğrenilebilir? Yazınız.

2. Gelişmiş ve gelişmemiş ülkelerin nüfus özelliklerinden 5 tanesini karşılaştırınız.

3. Nüfus artış hızının yüksek olmasının 5 sonucunu yazınız.

4. Dünya'da nüfusun yoğun olduğu yerlere 5 örnek yazınız.

5.

4K

Haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde nüfus yoğunluğu fazladır.

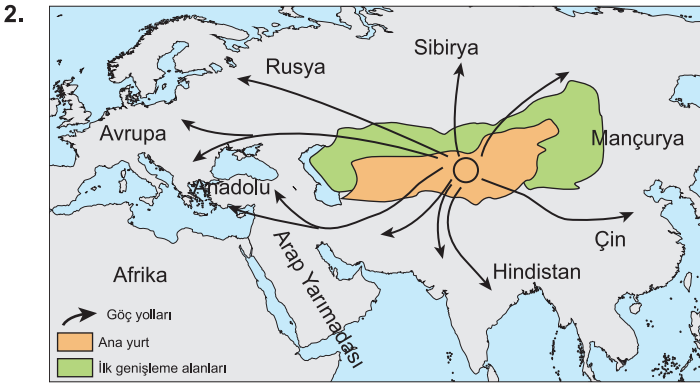
6. Türkiye'de son yıllarda nüfus artış hızının azalmasının nedenlerini yazınız.

1. İnsanların herhangi bir sebepten dolayı yaşadıkları yeri terk ederek başka bir yere kalıcı şekilde yerleşmesine ya da geçici şekilde yer değiştirmesine ---- denir.

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) nüfus
- B) göç
- C) mülteci
- D) turizm
- E) muhacir

Haritada meydana geldiği yer ve yönü gösterilen göç türü aşağıdakilerden hangisidir?

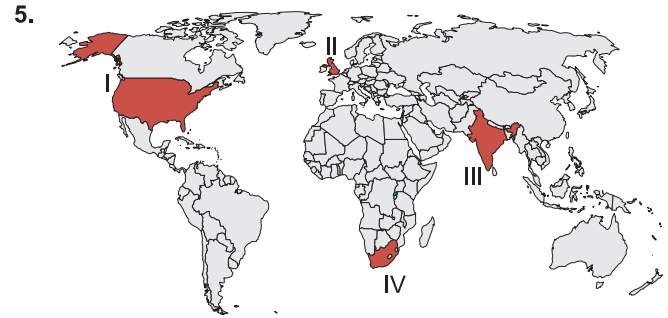
- A) Yeni Dünya ülkelerine göçler
- B) Türklerin Orta Asya'dan göçleri
- C) Kavimler göçü
- D) İşçi göçleri
- E) Beyin göçü

3. Aşağıdakilerden hangisi göçe neden olan doğal faktörlerden biri değildir?

- A) İklim koşulları
- B) Erozyon
- C) Su kıtlığı
- D) Savaşlar
- E) Deprem

4. Aşağıdakilerden hangisi zorunlu göçlere örnek gösterilebilir?

- A) İşçi göçleri
- B) Beyin göçleri
- C) Mübadele göçleri
- D) Ekonomik göçler
- E) Kırdan kente göçler

Haritada numaralanmış ülkelerden hangileri diğer ülkelere beyin göçü alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Aşağıda verilen ülkelerden hangileri ile Türkiye arasında mübadele göçleri yaşanmıştır?

- A) Rusya
- B) Almanya
- C) Irak
- D) Gürcistan
- E) Yunanistan

7. "Ben 6 Temmuz 1925 Lice doğumlu bir Türküm, babam kaymakamdı, Türkiye'de yetiştim. İlk ruhi gıdamı ailemden, komşulardan, okuduğum okullardan, arkadaşlarımdan aldım. Baba tarafından efsanevi Kayıhan aşiretindenim, ana tarafım ise Sinop'tan gelme."

Geçmişini bu şekilde özetleyen Gazi Yaşargil; 1943 yılında Ankara Atatürk Lisesi'nde lise eğitimini tamamladı Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne başladı. Daha sonra tıp alanındaki araştırmalarını devam ettirmek için Avrupa'ya göç etti.

Buna göre Gazi YAŞARGİL'in yaptığı göç aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) İşçi göçü
- B) Beyin göçü
- C) Mübadele göçü
- D) Kavimler göçü
- E) Mülteci göçü

8. I. Kuzey Amerika
II. Okyanusya
III. Asya
IV. Afrika

Yukarıda verilen kıtalardan hangileri coğrafi keşiflerden sonra çok fazla göç almıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Göçe neden olan aşağıdaki faktörlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Tarım topraklarının bölünmesi
- B) Kırsal kesimde tarımda makine kullanımının artması
- C) Kırsal kesimde eğitim ve sağlık olanaklarının yetersiz olması
- D) İşsizliğin artması
- E) Şehirlerde iş gücü ihtiyacının fazla olması

10. Tarihte Avrupa kıtasında büyük göç hareketleri yaşanmıştır. Örneğin Orta Asya'da bulunan kavimlerin, Asya kıtasının batısından Avrupa kıtasına doğru yaptıkları yoğun göç dalgası bir çok kavmin de yer değiştirmesine neden olmuştur. Ayrıca coğrafi keşiflerden sonra yeni dünyaya yapılan göçlerin sonucu olarak Avrupa kıtasına Afrika'dan çok sayıda insan gelmiştir. Bu göçlerle gelen insanların büyük çoğunluğu kalıcı olmuşlardır.

Bu paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Afrika kıtasının nüfus yoğunluğu azalmıştır.
- B) Avrupa'da doğum oranları azalmıştır.
- C) Orta Asya nüfusunda artış olmuştur.
- D) Avrupa'nın göçler ile etnik yapısı değişmiştir.
- E) Mübadele göçleriyle yer değiştirenlerin sayısı artmıştır.

11. I. Eğitim olanaklarının yetersiz olması
II. Plansız kentleşme ve nüfusun düzensiz dağılışı
III. Ekonomik faaliyetlerin dağılışının düzensiz olması
IV. Sanayi tesislerinin belirli bölgelerde yoğunlaşması

Yukarıda verilenlerden hangileri dünya genelinde yaşanan işçi göçlerinin sebepleri arasında gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

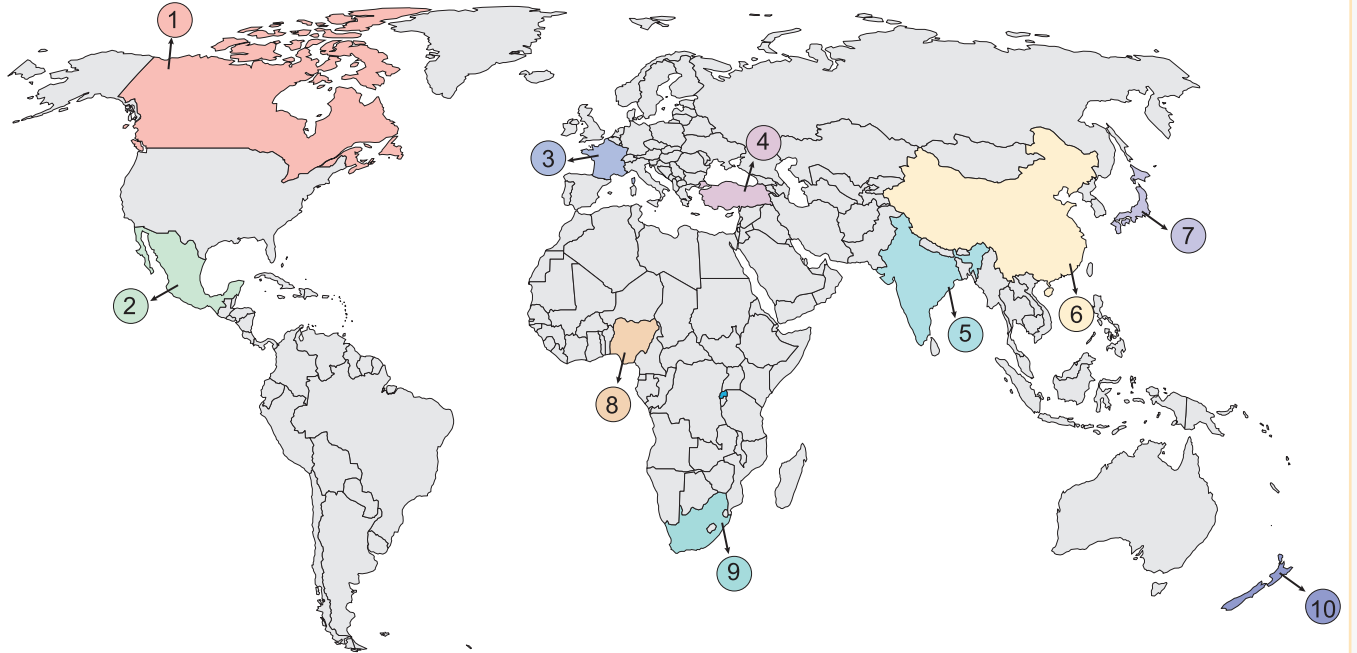
12. Bir ülkede yaşanan göç olayları sonrasında nüfusun özelliklerinde değişim gözlemlenebilir.

Bu olaylar ile:

- I. nüfusun ülke içindeki dağılışı,
- II. nüfus miktarı,
- III. ülkenin aritmetik nüfus yoğunluğu

özelliklerden hangileri değişikliğe uğramaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

4 - 7. soruları yukarıdaki haritaya göre cevaplayınız.

4. Haritada numaralandırılan ülkelerden hangisi nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar uygulamaz?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

5. Bazı ülkeler mevcut nüfusun yapısını daha iyi hâle getirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu uygulamalardaki amaç, ülkenin sosyal ve ekonomik imkânlarını iyileştirmektir. Geliştirilmek istenen özellikler; sağlık hizmetleri, okuma yazma oranları, eğitim seviyesi ve istihdam gibi nüfus özellikleridir.

Bu politikaları haritada numaralandırılan ülkelere hangileri uygulamalıdır?

A) 1 ve 8 B) 2 ve 9 C) 3 ve 7
D) 4 ve 6 E) 5 ve 10

6. Göç politikası belirleme çalışmaları uygulayan ülkelerde çalışma çağındaki nüfus oranı yetersiz, iş gücü ihtiyacı fazladır. Bu ülkeler nüfus politikalarına başka ülkelere göç almaya yönelik uygulamaları dâhil eder.

Haritada numaralandırılan ülkelere hangisi bu politikayı uygular?

A) 1 B) 2 C) 7 D) 8 E) 9

7. Bazı ülkeler, nüfuslarının kendi sınırları içindeki dağılımını yönetmeyi amaçlayan politikalar uygulamaktadır. Bu politikalar, genellikle ekonomik kalkınma, altyapı ve nüfus yoğunluğundaki bölgesel eşitsizlikleri gidermeye yöneliktir. Bu ülkeler, nüfusun ülke içinde dengeli dağılmasına yönelik politikalar geliştirir.

Bu politikalar

- I. 1,
II. 3,
III. 6,
IV. 8

numaralı ülkelere hangilerinde uygulanmaktadır?

A) 1 ve 3 B) 1 ve 6 C) 3 ve 6
D) 3 ve 8 E) 6 ve 8

 Bu ünite de neler öğreneceğiz?

Tehlike, afet, risk gibi kavramları

Afet yönetimi

Afetlerin oluşumu ve sınıflandırılması

Afetlerden korunma yöntemleri

 Ünite Konu Başlıkları

- Afetlerin Oluşumu ve Sınıflandırılması
- Türkiye'de Afetler
- Afet Yönetimi ve Afetlerden Korunma

 Köprü Kurma

- C Tehlike, afet ve sürdürülebilir çevre kavramlarının önemini anlar.
- C Afetlerin hangi bölgelerde olabileceğine yönelik çıkarımlar yaparak risk alanlarını tanımlar.
- C Afetlerin olası etkilerini ve bu etkilerle başa çıkma yolları öğrenilir. Afetlere karşı önceden hazırlıklı olunur.
- C Coğrafi bilgi sistemleri ile afetlere hızlı ve doğru müdahale etmesini öğrenir.
- C Doğal çevrenin özellikleri tespit edilerek, meydana gelme riski yüksek afetlere karşı önlemler alınır.
- C Doğal kaynakların sınırlı olduğu bilinir ve bu kaynakların sürdürülebilir kullanımına önem verilir.

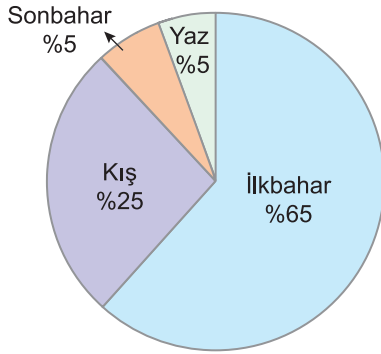

1. Ülkemiz, deprem bakımından beş bölgeye ayrılmıştır. Birinci derecedeki deprem bölgeleri, deprem bakımından en tehlikeli alanları oluşturmaktadır. Saros Körfezi'nden başlayarak Van Gölü'nün kuzeyine kadar uzanan fayı, bu alanlardan biridir.

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Batı Anadolu
B) Kuzey Anadolu
C) Doğu Anadolu
D) Güneydoğu Anadolu
E) Güney Anadolu

2. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de etkili olan heyelanların mevsimlere göre dağılışı gösterilmiştir.

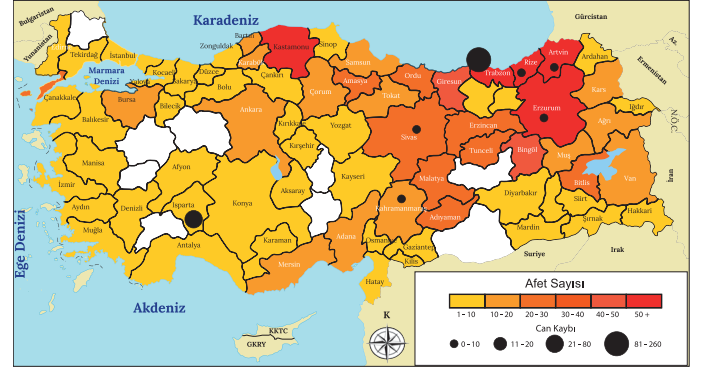
Buna göre heyelan olayının en fazla ilkbaharda görülmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsünün orman olması
B) Kar erimelerinin artması
C) Beşerî faaliyetlerin artması
D) Killi arazi yapısının bulunması
E) Yer sarsıntılarının artması

3. Aşağıda verilen afet ve sık görüldüğü yer eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

- A) Kütle hareketi → Kaçkar Dağları
B) Orman yangını → Toros Dağları
C) Kuraklık → Şanlıurfa çevresi
D) Çığ → Doğu Anadolu
E) Sel ve taşkın → Haymana Platosu

4. Aşağıdaki haritada Türkiye'de görülen bir afetın dağılışı gösterilmiştir.

Bu afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kasırga
B) Tsunami
C) Heyelan
D) Erozyon
E) Volkanik patlama

5. Aşağıda Türkiye'de meydana gelen bir afetın sonuçları verilmiştir.

- Barajların kısa sürede toprak ile dolması
- Tarımsal verimin azalması
- Kırdan kente göçün artması

Bu durumlar aşağıdaki afetlerden hangisinin sonucunda ortaya çıkmaktadır?

- A) Orman yangınları
B) Sel ve taşkınlar
C) Deprem
D) Volkanizma
E) Erozyon

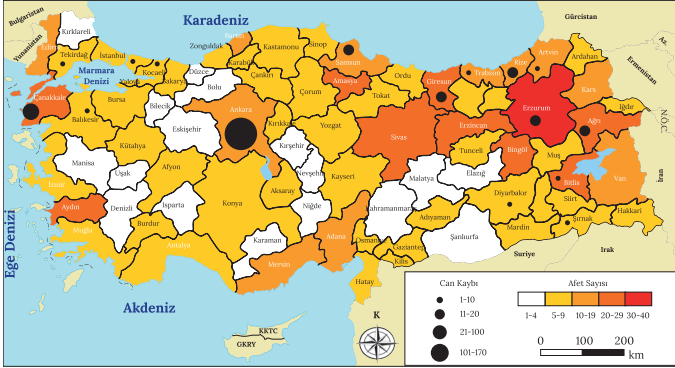
6.

Haritada ★, ■ işaretleri ile gösterilen alanlarda etkili olan afetler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

★	■
A) Heyelan	Çığ
B) Sel ve taşkınlar	Erozyon
C) Deprem	Kuraklık
D) Kuraklık	Çığ
E) Heyelan	Kuraklık

7. Aşağıdaki haritada Türkiye’de görülen bir afetin dağılışı gösterilmiştir.

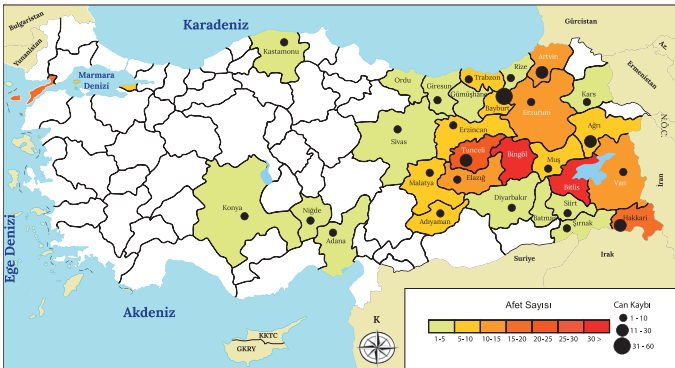
Bu afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deprem B) Sel ve taşkın C) Erozyon
D) Heyelan E) Çığ
8. I. Çabuk çözülebilen kayalar yaygındır.
II. Kırıklı arazi yapısına sahiptir.
III. Oluşum bakımından genç arazilere sahiptir.
IV. Ortalama yükselti fazladır.

Türkiye’de tektonik depremlerin görüldüğü yerlerin özellikleri ile ilgili olarak yukarıda verilen yargılardan hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Aşağıdaki haritada Türkiye’de görülen bir afetin dağılışı gösterilmiştir.

Bu afet aşağıdakilerden hangisidir?

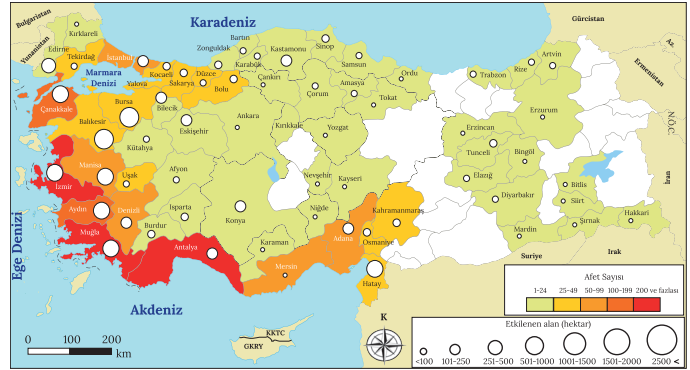
- A) Deprem B) Sel ve taşkın C) Erozyon
D) Heyelan E) Çığ

10. Eğim ve yükseltinin arttığı alanlarda erozyon da artmaktadır.

Buna göre aşağıdaki akarsulardan hangisinin havzasında su erozyonu riski daha fazladır?

- A) Bakırçay B) Gediz C) Fırat
D) Meriç E) Sakarya

11. Aşağıdaki haritada Türkiye’de görülen bir afetin dağılışı gösterilmiştir.

Bu afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kasırga B) Tsunami C) Erozyon
D) Volkanik patlama E) Orman yangını

12. Türkiye, çoğu bölgelerinde eğimin ve kış aylarındaki kar kalınlığının yüksek olduğu bir ülkedir. Bu yüzden Türkiye’de çok fazla çığ olayı yaşanmaktadır. Ancak Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar çığ afetinden hayatını kaybedenlerin sayısı sadece 480 kişidir.

Buna göre çığ afeti ile hayatını kaybedenlerin sayısının diğer afetlere oranla çok düşük olmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çığ afetine karşı önlemlerin yeterli olması
B) Çığ afetinin dar alanlarda etkili olması
C) Çığ afetlerinin görüldüğü yerlerde nüfusun çok seyrek olması
D) Çığ altında kalınmasına rağmen kar örtüsünün ölümcül olmaması
E) Çığ olan bölgelerde bitki örtüsünün gür olması

4K HABER

CANLI

1. HABER

Güney bölgelerde temmuz ayında yaşanan orman yangını, sıcak hava ve kuvvetli rüzgârın etkisiyle kısa sürede yayıldı. Bazı yaylalar ve yerleşim yerleri yangın nedeniyle tedbir amaçlı tahliye edildi.

2. HABER

Pasifik Okyanusu'nda bulunan bir ada ülkesinde meydana gelen volkanik patlamada göğe doğru püsküren kül ve tozlar, kilometrelerce uzağa yayıldı. Yoğun kül bulutları nedeniyle, çevre yerleşimler için tahliye kararı alındı.

3. HABER

Güney Asya'da meydana gelen şiddetli muson yağmurları, birçok şehirde sel ve taşkınlara neden oldu. Mahalle aralarındaki yollar sular altında kalırken, binlerce kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı.

4. HABER

Güney Amerika'nın batı kıyısında meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki deprem, çevre ülkelerde de hissedildi. Kısa süreli paniğe neden olan deprem sonrası bazı binalarda hasar oluştuğu bildirildi.

SON DAKİKA

DÜNYADAN SICAK GELİŞMELER...

19.07

1 - 4. soruları yukarıdaki haberlere göre cevaplayınız.

1. Hangi haberlerde yer alan olaylar jeolojik ve jeomorfolojik afetler arasında yer alır?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 3 C) 2 ve 3
D) 2 ve 4 E) 3 ve 4

2. Hangi haberlerde yer alan afetlere neden olan faktörler insanlar tarafından daha önceden engellenebilir?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 3 C) 2 ve 3
D) 2 ve 4 E) 3 ve 4

3. Hangi haberde yer alan afetler Türkiye'de görülmektedir?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 3 C) 2 ve 4
D) 1, 3 ve 4 E) 2, 3 ve 4

4. Aşağıdakilerden hangisi bütün haberlerde ortak olarak görülen bir durumdur?

- A) Afetlerin oluşumunda beşerî süreçlerin etkili olması
B) Afetlerin tamamının meteorolojik olaylardan etkilenmesi
C) Teknolojik gelişmelerin afetlerin görülme sıklığını etkilemesi
D) Afetlerin az gelişmiş ülkelerde daha sık görülmesi
E) Afetlerin doğal ve beşerî unsurlara zarar vermesi

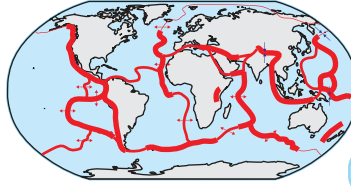

Gap Kapsamında Bulunan İller Haritası

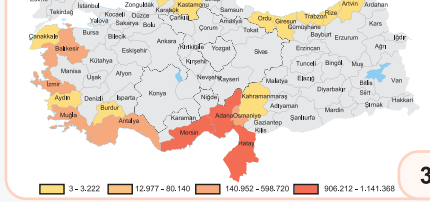
1

Dünya Deprem Haritası

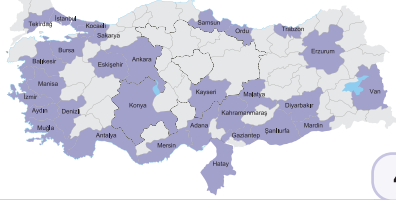
2

Turuncgiller Üretim Haritası

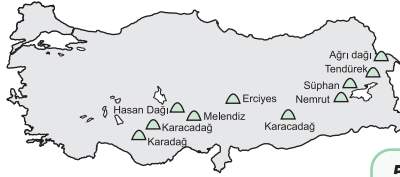
3

Türkiye'deki Büyükşehirler Haritası

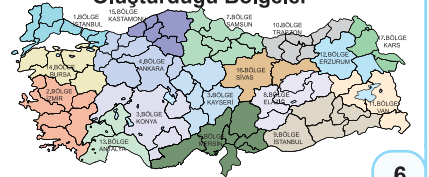
4

Türkiye'deki Volkanik Dağlar Haritası

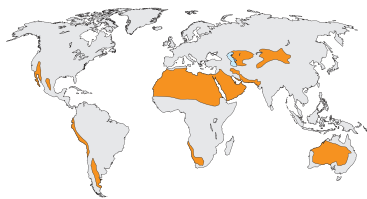
5

Türkiye'deki Kara Yollarının Oluşturduğu Bölgeler

6

Dünya'daki Çöller Haritası

7

Türkiye'deki Maki Bitki Örtüsü Haritası

8

1 - 4. soruları yukarıdaki haritalara göre cevaplayınız.

1. Numaralandırılan bölgelerden hangileri işlevsel bölgeler içerisinde yer alır?

- A) 1, 2 ve 3
B) 1, 4 ve 6
C) 2, 5 ve 8
D) 3, 6 ve 7
E) 4, 7 ve 8

3. Numaralandırılan bölgelerden hangilerinin sınırları idari sınırlar ile örtüşmektedir?

- A) 1 ve 4
B) 1 ve 5
C) 2 ve 6
D) 3 ve 7
E) 7 ve 8

2. Numaralandırılan bölgelerden hangisi beşerî şekilsel bölgeler içerisinde yer alır?

- A) 2
B) 3
C) 5
D) 7
E) 8

4. Numaralandırılan bölgelerden hangilerinin sınırının kısa sürede değişmesi beklenmez?

- A) 1, 3, 4 ve 6
B) 2, 4, 6 ve 8
C) 2, 5, 7 ve 8
D) 3, 4, 5 ve 6
E) 4, 5, 6 ve 7

9. SINIF COĞRAFYA YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI - 11

Adı Soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Puan :

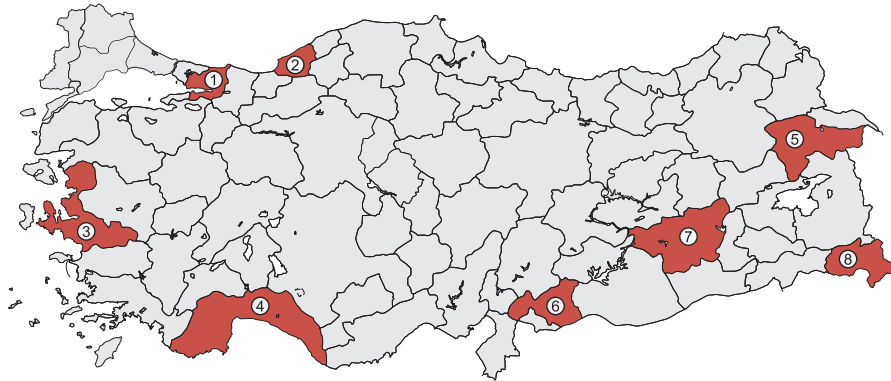
1. Bölge kavramını açıklayınız.

2. Doğal ve beşerî şekilsel bölgeleri yazınız.

3. İşlevsel bölgeleri yazınız.

4. Doğal ve beşerî şekilsel bölgelerin sınırlarını , belirgin olma durumu, değişme durumu ve çakışma özelliklerine göre karşılaştırınız.

5. Aşağıdaki haritada numaralandırılan illerin içinde bulunduğu bölgeye göre eşleştiriniz.

Akdeniz iklim bölgesinde yer alır.

Güneydoğu Anadolu projesi bölgesinde yer alır.

Çiğ bölgesinde yer alır.

Sanayi üretim bölgesinde yer alır.

Taş kömürü üretim bölgesinde yer alır.